

ATT VARA UNG I
BENGTSFORS KOMMUN 2020

LOKAL UPPFÖLJNING AV
UNGDOMSPOLITIKEN
"LUPP"

Innehåll

Bakgrund/Metod/Syfte	3
Jämförelser och avgränsning.....	3
Bakgrundsfrågor	4
Fritid	4
Skola	13
Politik och inflytande	20
Trygghet och hälsa	28
Hälsa	30
Arbete och framtid.....	35
Framtidsplaner	37

Bakgrund/Metod/Syfte

LUPP-enkäten (Lokal uppföljning av ungdomspolitiken) genomförs av Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) och innehåller frågor om ungdomars syn på Fritid, Skola, Politik, Inflytande, Trygghet, Hälsa, Arbete och framtid samt 2 egen valda frågor. Lupp-enkäten har genomförts i Bengtstors sedan 2005 i årskurs 8 på högstadiet och bland de som går andra året på gymnasiet.

Folkhälsorådet beslutade 2011 att Lupp-enkäten i Bengtstors kommun ska genomföras med 3-årsintervall.

Under hösten 2020 var Bengtstors en av 27 kommuner runt om i landet som genomförde LUPP. 127 elever i Bengtstors besvarade enkäten varav 90 elever från årskurs 8 och 37 elever från gymnasiet år 2. Eleverna från gymnasiet år 2 kommer kallas för *år 2* eller *år 2 på gymnasiet* fortsättningsvis i rapporten och elever från högstadiet årskurs 8, kommer kallas för åk 8 i löpande text. 2020 fanns Lupp-enkäten tillgänglig på svenska, engelska, arabiska, dari och somaliska.

Enkäten genomfördes under oktober till december. Lupp-enkäten är elektroniskt och genomfördes på skoltid. Folkhälsostrategen och/eller fritidsledare fanns på plats under ifyllandet för att instruera och kunna svara på frågor. Enkätsvaren har gått direkt till MUCF som har sammanställt resultatet och skickat det tillbaka till kommunen för bearbetning och analys. Materialet har bearbetats med hjälp av MUCFs nätbaserade analysverktyg.

MUCF erbjuder enkäten för att stötta kommuner i utvecklingen av ungdomspolitiken. Meningen är att beslut som berör unga i kommuner ska bygga på aktuell kunskap om ungas situation, erfarenheter och åsikter.

"Alla ungdomar ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen." (Sveriges ungdomspolitiska mål, prop. 2013/14:191, s. 16).

Jämförelser och avgränsning

Totalt skickades enkäten ut till 127 stycken elever i åk 8. Svarsfrekvensen på enkäten var 85 %.

Totalt var det 37 stycken elever i år 2 på Strömkullegymnasiet som fick erbjudandet att delta i enkäten. Svarsfrekvensen på enkäten för år 2 var 86 %.

Eleverna erbjöds 2 lektionstillfällen för genomförandet av enkäten. I och med pandemin var det inte möjligt för Folkhälsostrategen och fritidsledaren att vara fysisk på plats under båda tillfällena för gymnasieeleverna samt andra tillfället för eleverna i åk 8. Så biträdande rektor erbjöd eleverna i årskurs 8 en andra tillfälle. Mentorerna för klasserna som går år 2 på gymnasiet skickade ut länk till eleverna för att kunna delta på distans vid en utvald tidpunkt för båda tillfällena.

Undersökningen är gjord på ganska få individer vilket gör att enskilda eleverna kan påverka resultatet i positiv eller negativ riktning. Detta innebär att viss försiktighet ska iakttas när det gäller att dra slutsatser av förändringar mellan de olika åren. Däremot kan förändringar indikera en trend. Resultat när svarsantalet understiger 4 individer redovisas inte.

Materialet är stort och därför har inte alla resultat redovisats i form av diagram. I vissa fall har också olika svarsalternativ slagits ihop, t.ex. frekvenserna *mycket bra* och *ganska bra*.

På vissa frågor har eleverna haft möjlighet att ange flera svarsalternativ varför summan av staplarna kan överstiga 100 procent. När det gäller könsfördelningen är killarna något mer representerade än tjejerna i svarsunderlagen.

Under några avsnitt i rapporten beskrivs också en jämförelse med riksnittet för Lupp. Riksnittet är dock inget nationellt snitt för alla kommuner, utan innefattar de 27 kommuner som deltog i Lupp år 2020. Trots att en sådan jämförelse har vissa brister kan det vara fördelaktigt att kunna se kommunens resultat i förhållande till en större kontext.

Bakgrundsfrågor

I den första delen av enkäten ställdes frågor om eleverna och vilken bakgrund dem och deras familj har.

Vart är du och dina föräldrar födda?

	Sverige	Norden	Europa	Utanför Europa
Åk 8: Du själv	79 %	0 %	3 %	18 %
Åk 8: Förälder a	69 %	9 %	1 %	21 %
Åk 8: Förälder b	74 %	0 %	4 %	22 %
År 2: Du själv	66 %	0 %	3 %	32 %
År 2: Förälder a	57 %	3 %	3 %	37 %
År 2: Förälder b	58 %	3 %	3 %	36 %

De eleverna som svarade att de inte är födda i Sverige fick svara på en följdfråga:

Hur länge har du bott i Sverige?

Antal bosatta år i Sverige	Antal eleverna i %
Åk 8: 0-3 år	21 %
Åk 8: 4-9 år	74 %
Åk 8: 10 år eller längre	5 %
År 2: 0-3 år	25 %
År 2: 4-9 år	67 %
År 2: 10 år eller längre	8 %

Den största andelen av eleverna uppgav att deras föräldrar jobbade eller var i studier, några elever var bekymrade över deras föräldrars ekonomi.

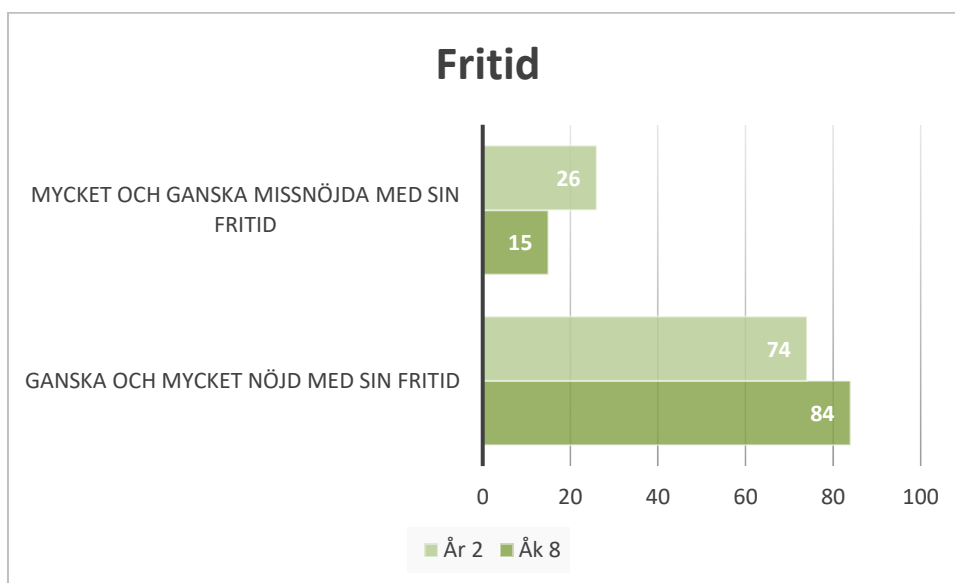
Av eleverna i år 2 på gymnasiet uppgav 21 % att de är oroliga eller mycket oroliga för sina föräldrars ekonomi.

I högstadiet åk 8 uppgav 8 % av eleverna att de är oroliga eller mycket oroliga för sina föräldrars ekonomi.

Fritid

Inom området fritid fick eleverna svara på frågor gällande sin uppfattning av sin fritid. Hur mycket som det finns att göra eller hur ofta de deltar i olika typer av fritidssysselsättningar. Fritiden har en stor betydelse för ungdomar. Den är en viktig arena för att eleverna ska kunna känna inflytande över sitt eget liv. Största andelen av eleverna är nöjda med sin fritid. År 2 tycker att det inte finns ganska lite att göra på fritiden medan övervägande del i åk 8 tycker att det finns ganska mycket att göra på fritiden. När eleverna umgås, så är det hemma hos varandra eller på sociala medier.

Hur nöjd eller missnöjd är du med din fritid?

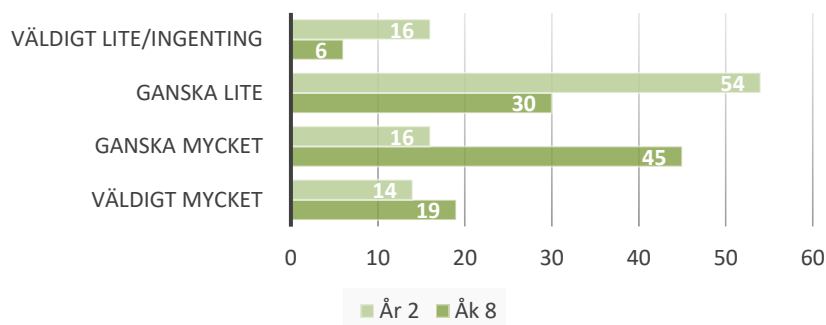
Diagrammet visar att 84 % i åk 8 är nöjda med sin fritid och bland gymnasieeleverna 74 % ganska och mycket nöjda med sin fritid. Det är framförallt killarna som är mycket nöjda med sin fritid.

Andel *ganska nöjda* och *mycket nöjda* med sin fritid: en jämförelse mellan Bengtsfors och riket 2020.

Bengtsfors kommun högstadiet åk 8	Riket högstadiet åk 8	Bengtsfors kommun gymnasiet år 2	Riket år 2
84 %	89 %	74 %	86 %

Eleverna frågades om utbudet av fritidsaktiviteter i kommunen

Hur mycket eller lite tycker du att det finns att göra på fritiden?(%)

När det gäller utbudet av vad som finns att göra så är högstadiееleverna mer nöjda än gymnasieeleverna. 64 % av högstadiееleverna tycker att det finns *väldigt mycket* eller *ganska mycket* att göra på fritiden medan 30 % av gymnasieeleverna tycker att det finns *Väldigt mycket* eller *ganska mycket* att göra. Dessa uppgifter är snarlika från 2017 då 57 % av högstadiееleverna och 33 % av gymnasieeleverna ansåg att det finns *väldigt mycket* eller *ganska mycket* att göra på fritiden.

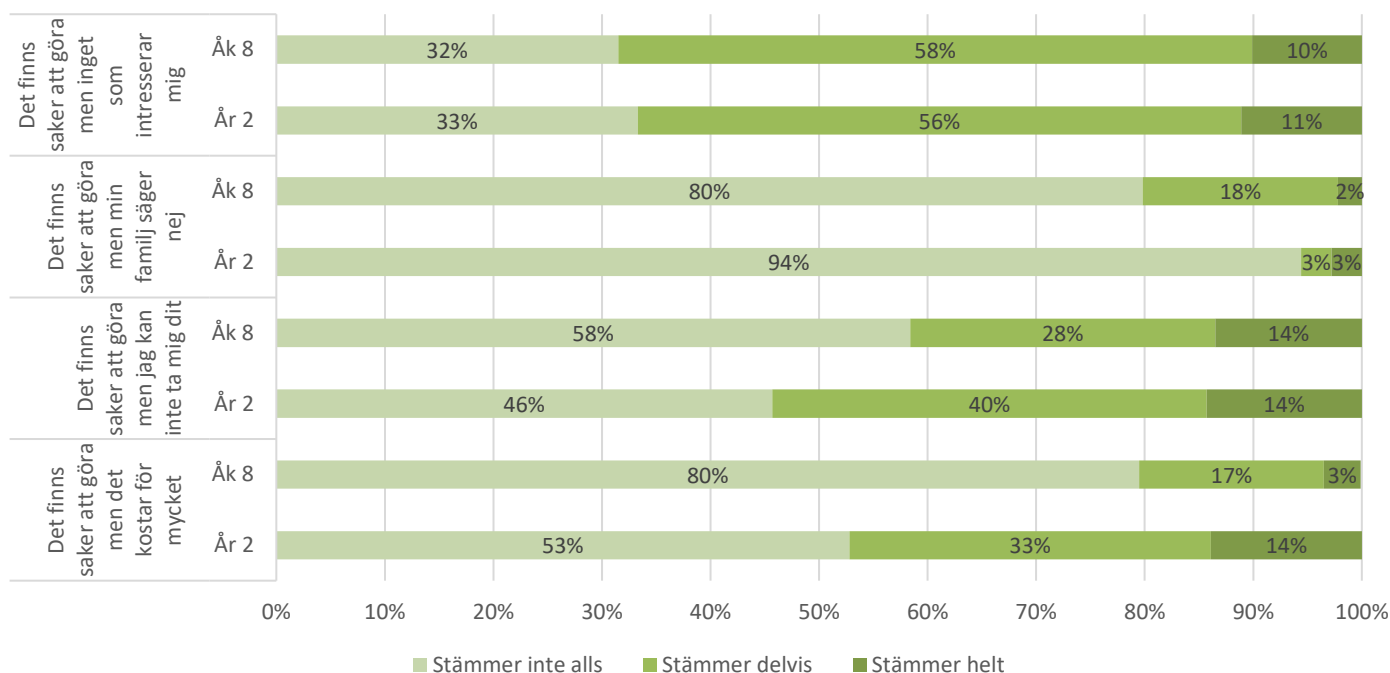
Andelen som svarat att det finns *ganska mycket* och *Väldigt mycket* att göra på fritiden: en jämförelse mellan Bengtsfors och riket 2020.

Vad finns att göra på fritiden	Bengtsfors kommun högstadiet åk 8	Riket högstadiet år 8	Bengtsfors kommun gymnasiet år 2	Riket gymnasiet år 2
Väldigt mycket	19 %	24 %	14 %	18 %
Ganska mycket	45 %	50 %	16 %	45 %

Varför avstår eleverna från fritidsaktiviteter

Eleverna fick ta ställning till några alternativ som möjligen orsakade till att ta avstånd från fritidsaktiviteter. En översikt av detta ses i diagrammet nedan.

Orsaker att avstå från fritidsaktiviteter

Ett av påståendena eleverna fick frågan om är "det finns saker att göra men inget som intresserar mig". Där svarade 58 % av högstadieläverna att det *stämmer delvis*. På samma fråga svarade 56 % av gymnasieeleverna att det "stämmer delvis". Att inte kunna ta sig till fritidsaktiviteten som dem vill delta i eller att fritidsaktiviteten kostar för mycket är de hinder som gymnasieeleverna upplever är påverkar mest till att avstå från fritidsaktiviteter.

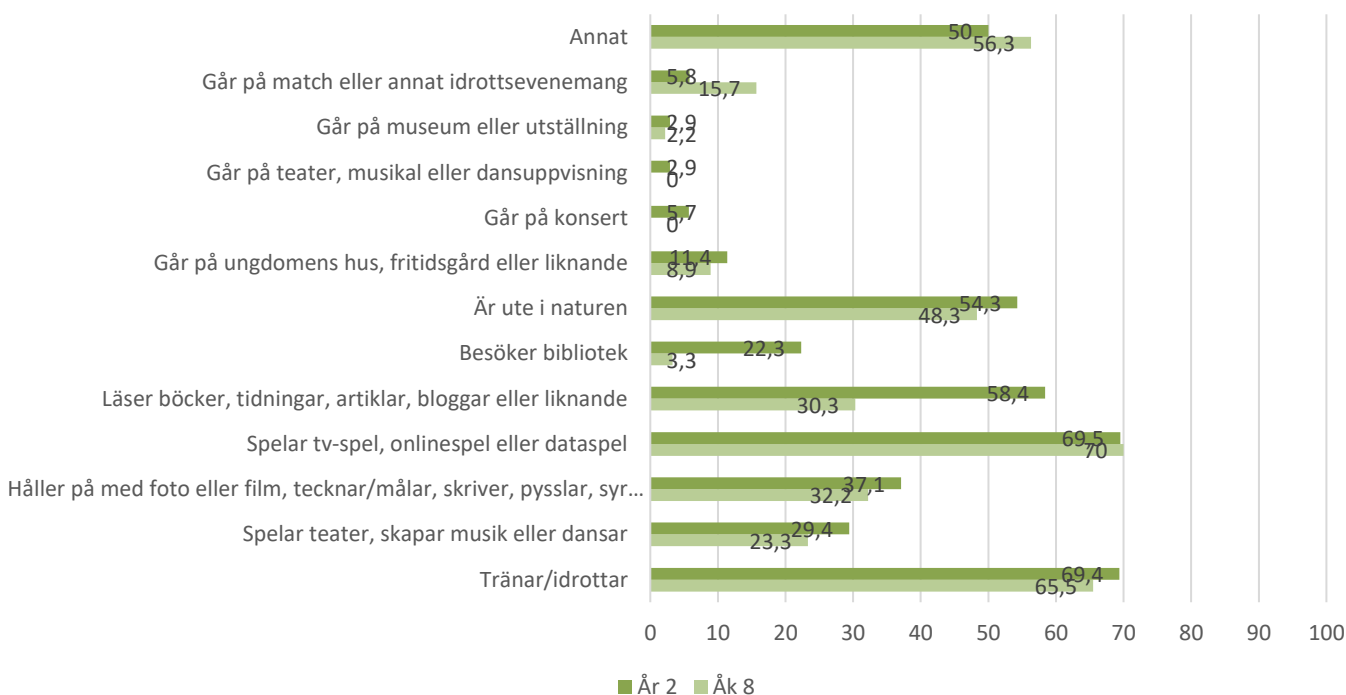
Jämförelse mellan åren angående hur mycket eleverna
tycker som finns att göra

Vid en jämförelse från 2014, 2017 och 2020 så tycker åk 8 att det finns mer att göra på fritiden år 2020 medan det syns en nedåtgående trend i år 2 gällande vad eleverna upplever vad som finns att göra på fritiden.

Vad gör eleverna på fritiden?

Hur ofta gör du följande saker på din fritid? Andel som svarat "en gång i veckan" eller oftare

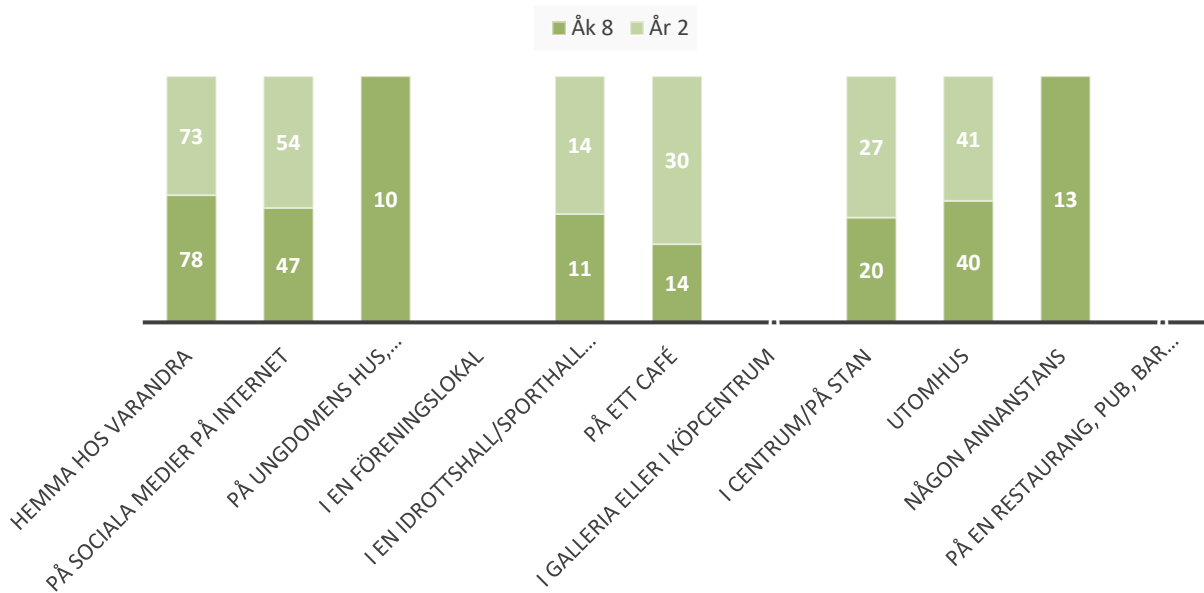
Diagrammet ovan, på föregående sida representerar olika alternativ om vad eleverna i Bengtsfors gör varje vecka. Högstadiееleverna tränar/ idrottar 65,5% av alla högstadieungdomar, spelar tv-spel, Olinespel eller dataspel gör 70 %. Närmare hälften av alla högstadiееlever är ute i naturen varje vecka. 56, 3 % uppgav att dem även gjorde andra saker på sin fritid än de givna exemplen i enkäten.

Gymnasieleverna spelar 69,5 % av eleverna tv-spel, onlinespel eller dataspel. 69 % av eleverna i år 2 tränar eller idrottar varje vecka, 58 % läser böcker, tidningar, artiklar, bloggar eller liknade. Diagrammet visar att hälften av alla elever i år 2 rapporterat att dem gör annat på fritiden.

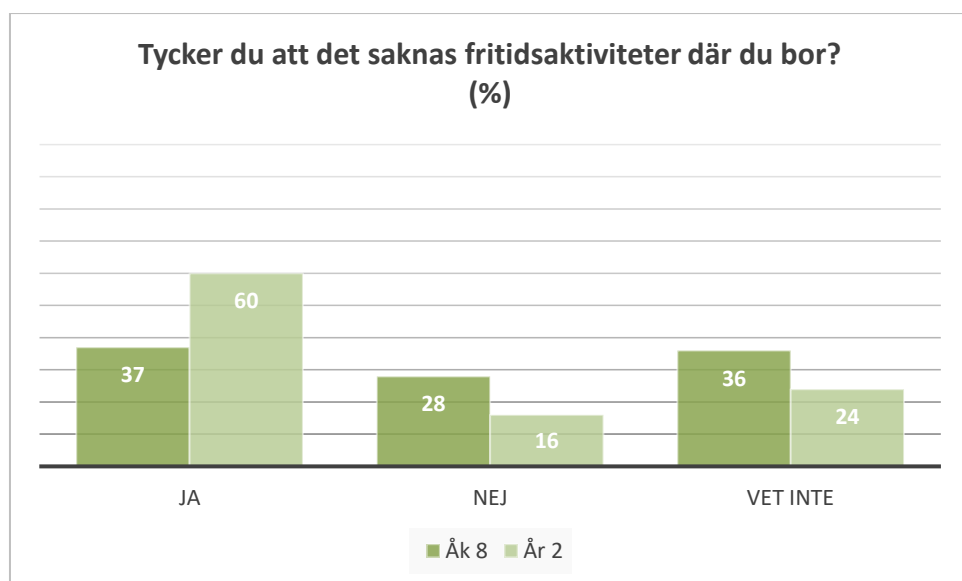
Fritidsaktiviteter en gång i veckan eller oftare: En jämförelse mellan Bengtsfors och riket 2020.

Fritidsaktiviteter	Bengtsfors kommun högstadiet åk 8	Riket högstadiet åk 8	Bengtsfors kommun, gymnasiet år 2	Riket gymnasiet år 2
Annat	56 %	49 %	50 %	44 %
Går på matcher eller annat idrottsevenemang	16 %	24 %	6 %	16 %
Går på museum eller utställning	2 %	1 %	3 %	1 %
Går på teater, musikal eller dansuppvisning	0 %	1 %	3 %	1 %
Går på konsert	0 %	1 %	6 %	1 %
Går på ungdomens hur, fritidsgård eller likande	9 %	12 %	11 %	4 %
Är ute i naturen	48 %	62 %	54 %	55 %
Besöker bibliotek	3 %	6 %	22 %	7 %
Läser böcker, tidningar, artiklar, bloggar eller likande	30 %	38 %	58 %	38 %
Spelar tv-spel, onlinespel eller dataspel	70 %	67 %	70 %	55 %
Håller på med foto eller film, tecknar/målar, skriver, pysslar, syr eller likande	32 %	24 %	37 %	18 %
Spelar teater, skapar musik eller dansar	23 %	24 %	29 %	18 %
Tränar/idrottar	65 %	79 %	65 %	74 %

När du träffar dina kompisar på fritiden, var brukar ni då vara? (%)

Eleverna träffas mestadels hemma hos varandra, i övrigt så är sociala medier en vanlig mötesplats. Att umgås ute med varandra är också populärt bland eleverna.

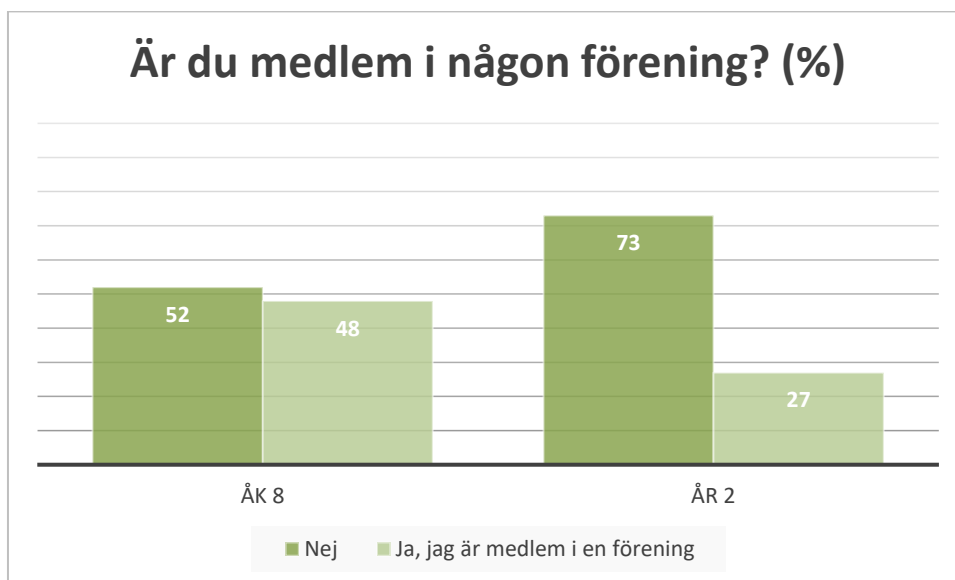

Diagrammet ovan, på föregående sida visar att 60 % i år 2 på gymnasiet tycker att det saknas fritidsaktiviteter i kommunen medan 37 % i åk 8 saknar fritidsaktiviteter.

Medlemskap i förening

Sverige har tidigare haft ett levande föreningsliv som idag har börjat svalna bland ungdomar. Anledningen till att det är viktigt med medlemskap i föreningar är dels att det ger ungdomar möjlighet att lära sig mer om ansvar, demokrati och att ta egna initiativ. Många föreningar har en viktig roll i samhället när det gäller att uppmärksamma och driva exempelvis integrationsprojekt, mänskliga rättigheter och miljöfrågor¹.

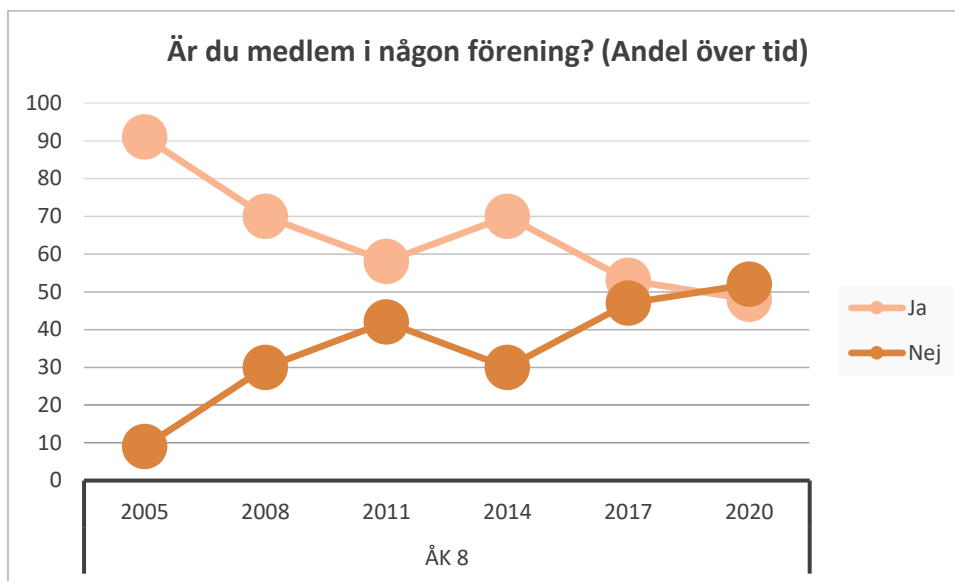
Att vara med i en förening skapar även en känsla av sammanhang (KASAM), som är en viktig aspekt i livet då en *meningsfull* tillvaro skapar en *begriplighet* som vidare påverkar hur vi *hanterar* det vi är med om i livet, detta påverkar vår upplevelse av livskvalité och stärker den psykiska hälsan. Desto högre KASAM vi har som människor hjälper oss att hantera påfrestningar i det pågående livet och i elevernas småningom vuxna liv, på ett bättre sätt ².

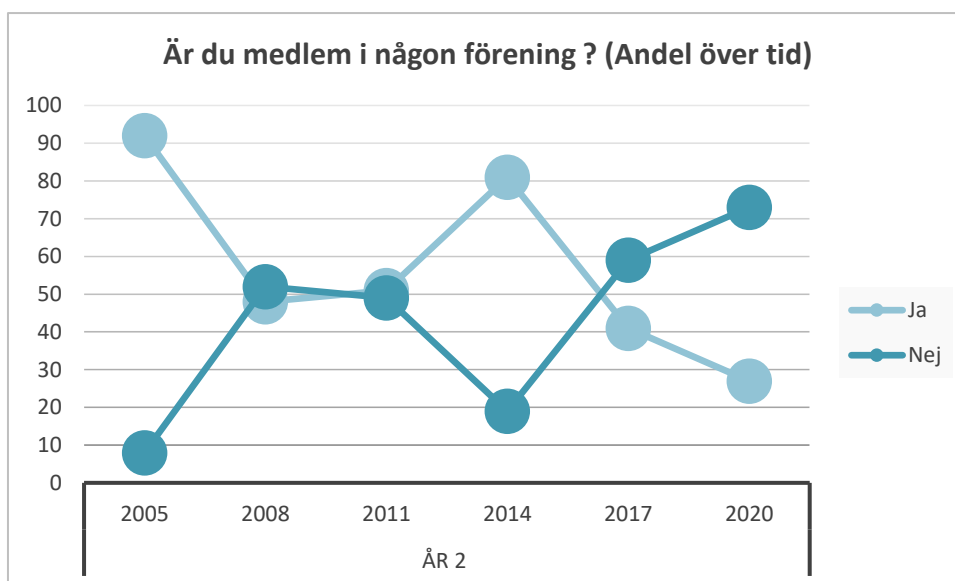
27 % av gymnasieeleverna är medlem i någon förening och i åk 8 är 42 % av eleverna med i någon förening.

¹ Sveriges riksdag. Ungdomar och ideellt arbete. 2021.

² Aron Antonovsky. Hälsans mysterium. 2005.

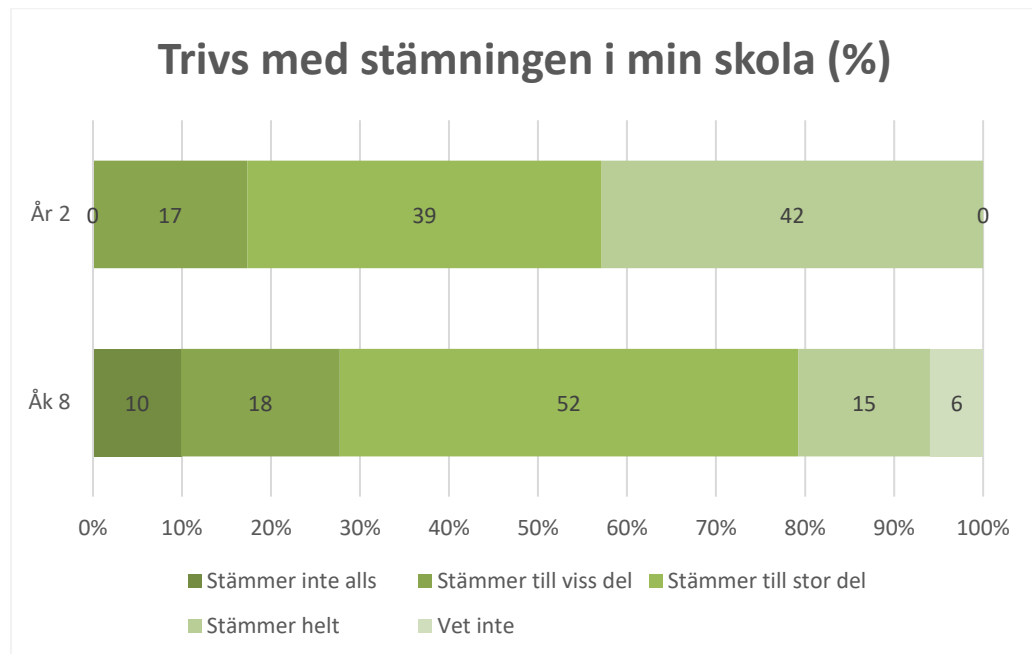
Diagrammet ovan visar skillnaden mellan åren för åk 8 gällande medlemskap i någon förening *ja* och *nej*.

Diagrammet ovan visar skillnaden mellan åren för år 2 gällande medlemskap i någon förening *ja* och *nej*.

Skola

Som elev tillbringas mestadels av tiden i skolan. Möjlighet till inflytande och delaktighet är viktigt för att eleverna ska trivas i skolan, när eleverna blir delaktiga så ökar deras motivation att lära sig³. Skolan är en viktig hälsofrämjande arena för det finns bra förutsättningar att öka kunskap om olika hälsofrämjande perspektiv. Att eleverna själva håller en god fysisk och psykosociala hälsa är att prioritera för att eleverna ska vilja prestera så bra som möjligt⁴.

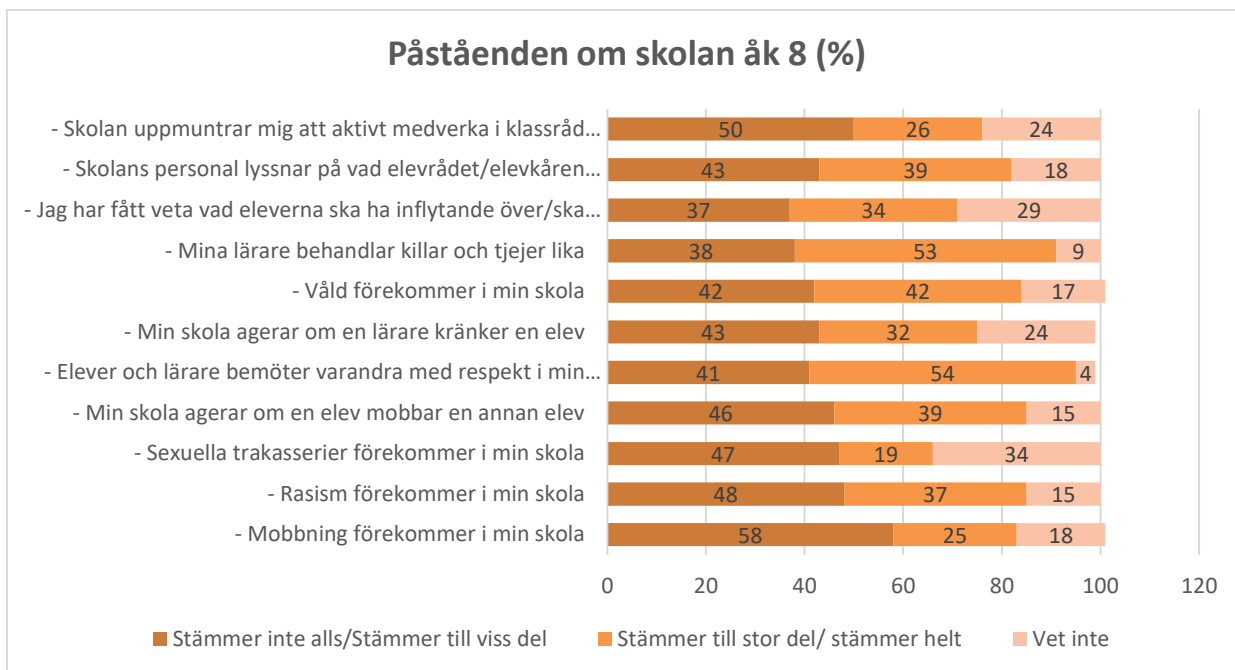
42 % av elever i år 2 gymnasiet *trivs med stämningen i sin skola*, 39 % säger att det *stämmer till stor del* att dem trivs med stämningen på skolan. I åk 8 svarade 15 % av eleverna att det *stämmer helt* att dem trivs i sin skola. 52 % av eleverna i åk 8 svarade att det *stämmer till stor del* att dem trivs med stämningen på deras skola.

Trivsel på skolan

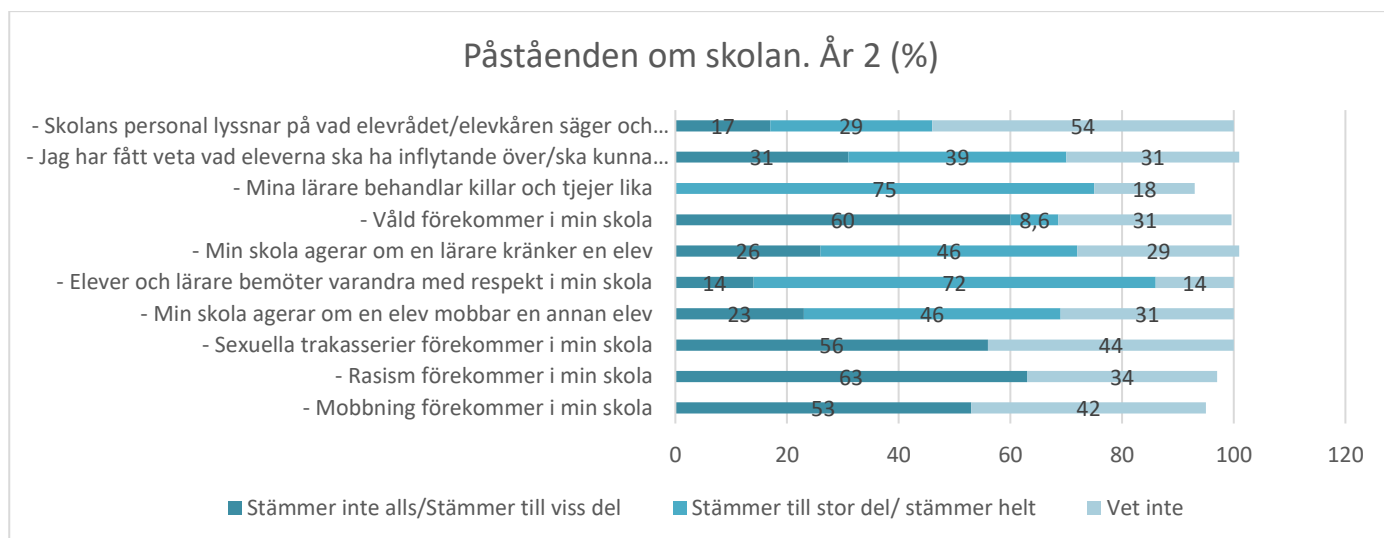
	Bengtsfors kommun högstadiet åk 8	Riket högstadiet åk 8	Bengtsfors kommun gymnasiet år 2	Riket gymnasiet år 2
Trivs med stämningen på skolan till stor och viss del	67 %	66 %	81 %	53 %

³ Skolverket. Elevers inflytande och delaktighet i undervisningen kan främja studiero. Skolverket. 2021.

⁴ Skolverket. Elevinflytande och klimat ökar välmående i skolan. Skolverket. 2020.

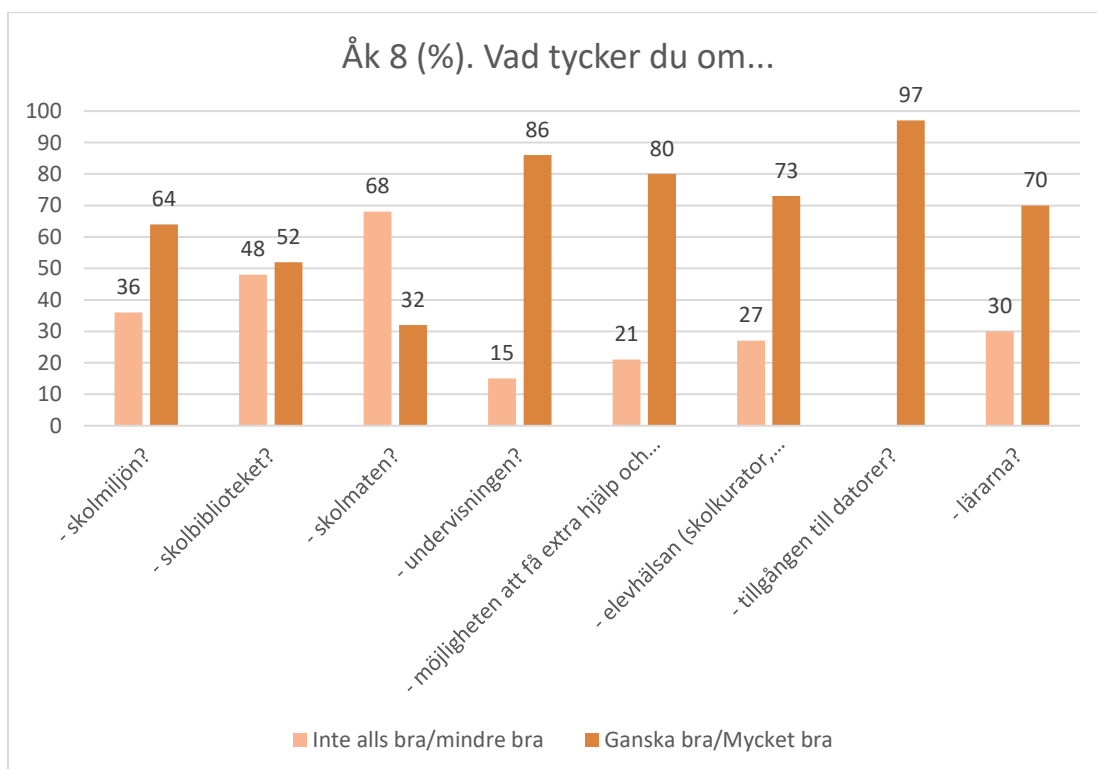
Min lärare behandlar killar och tjejer lika anger 53 % stämmer till stor del/ stämmer helt. År 2017 uppgav 34 % att deras lärare bemötte killar och tjejer lika.

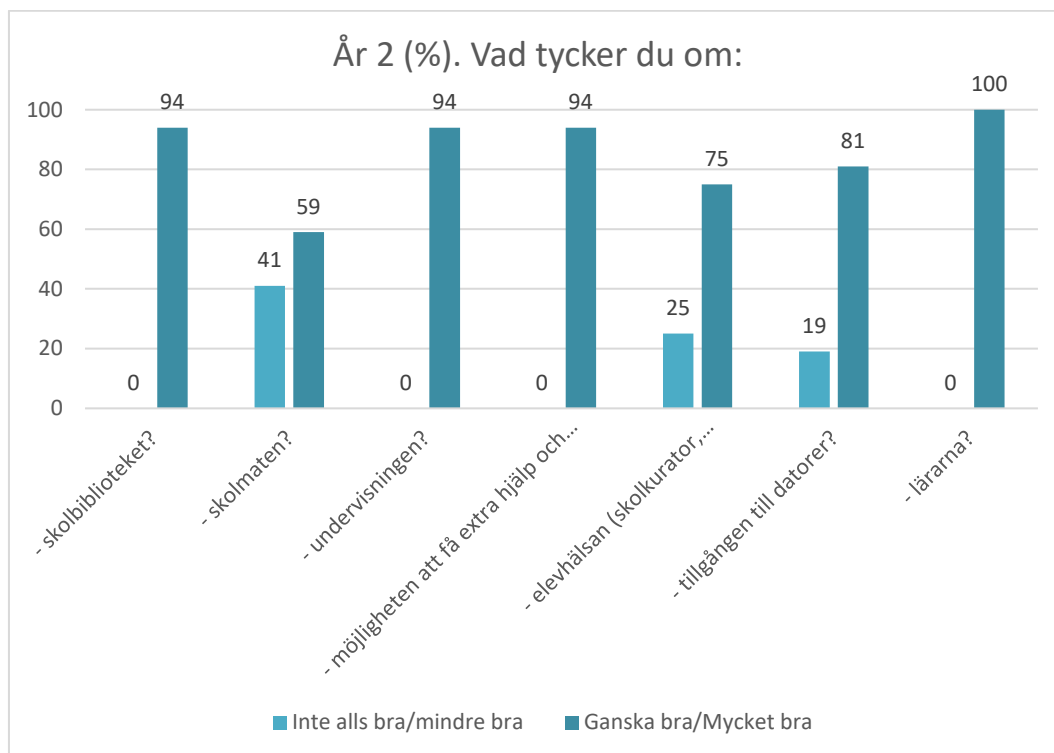
Diagrammet ovan visar att elever och lärare bemöter varandra med respekt i skolan – stämmer till stor del/ stämmer helt svarade 72 %. Av eleverna i år 2 anger 46 % att skolan agerar om en elev blir mobbad av en annan elev.

Figuren nedan visar en jämförelse mellan år 2020 och 2017 i Bengtstors kommun samt en redovisning för riket år 2020. Det ses en viss förändring mellan åren i Bengtstors, och i jämförelse mot riket

Förekommer detta på din skola? stämmer till stor del / stämmer till viss del	Bengtstors kommun 2020	Bengtstors kommun 2017	Riket 2020
Åk 8- Mobbing	51 %	48 %	42 %
Åk 8- Rasism	46 %	44 %	37 %
Åk 8- Sexuella trakasserier	29 %	28 %	25 %
Åk 8- Våld	49 %	45 %	48 %
År 2- Mobbing	22 %	18 %	29 %
År 2- Rasism	23 %	31 %	28 %
År 2- Sexuella trakasserier	17 %	18 %	20 %
År 2- Våld	26 %	29 %	25 %

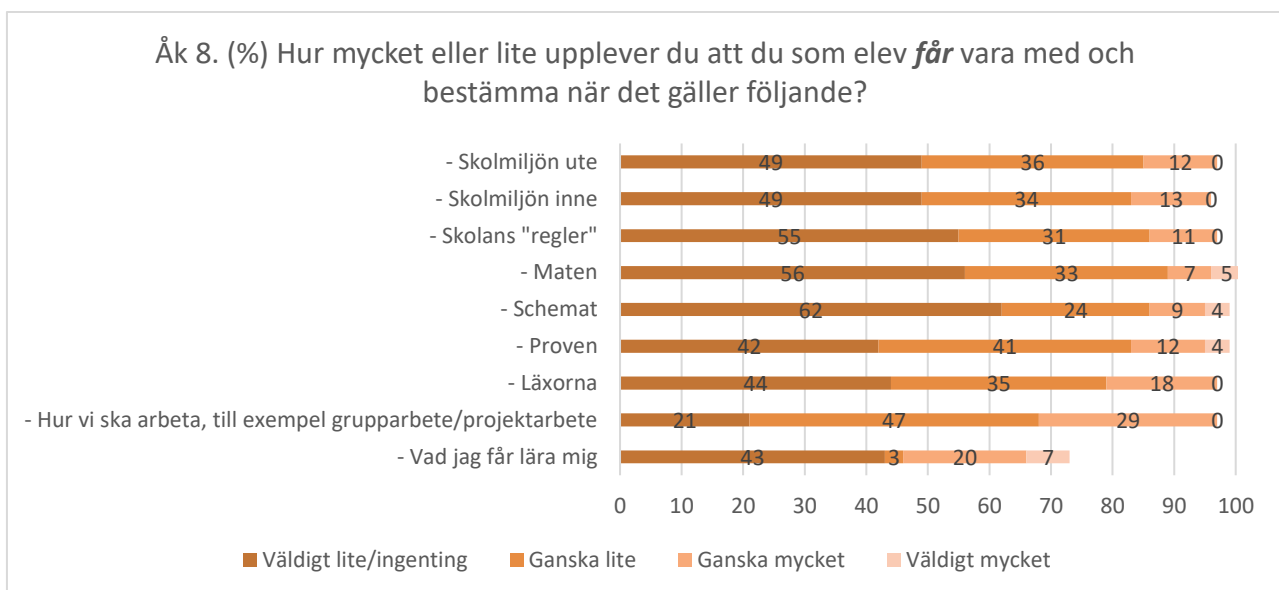
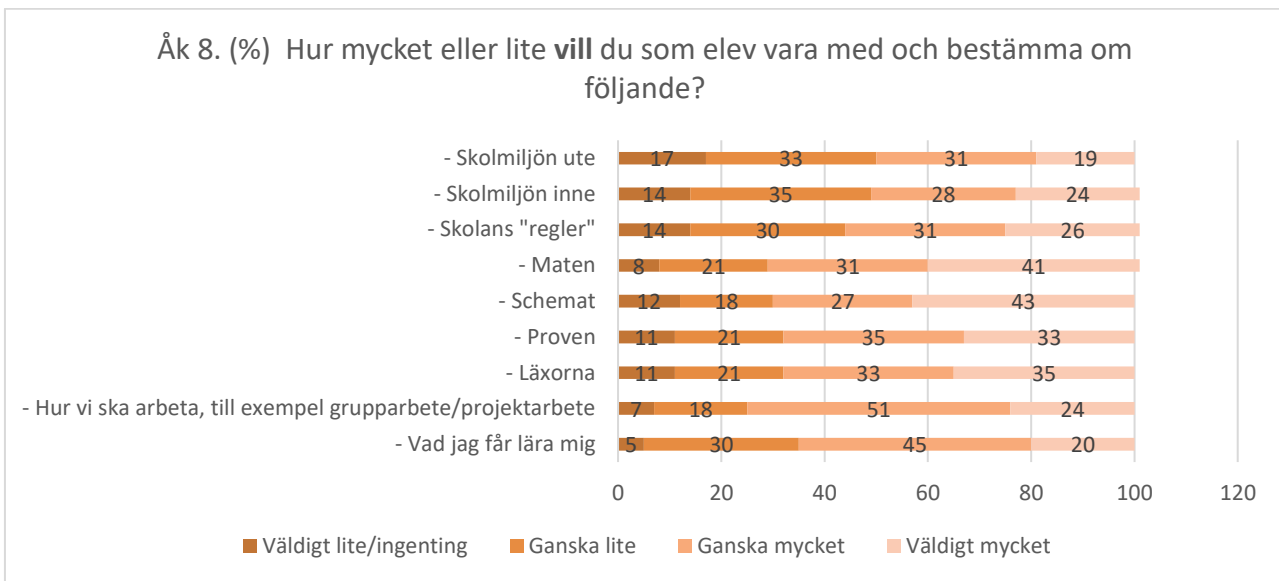

I åk 8 är eleverna nöjda med tillgången till datorerna, även med undervisningen och möjligheten till att få extra hjälp och stöd av lärarna om dem behöver det. Eleverna är även nöjda med lärarna, elevhälsan och skolmiljön. Eleverna är mindre nöjda med skolmaten.

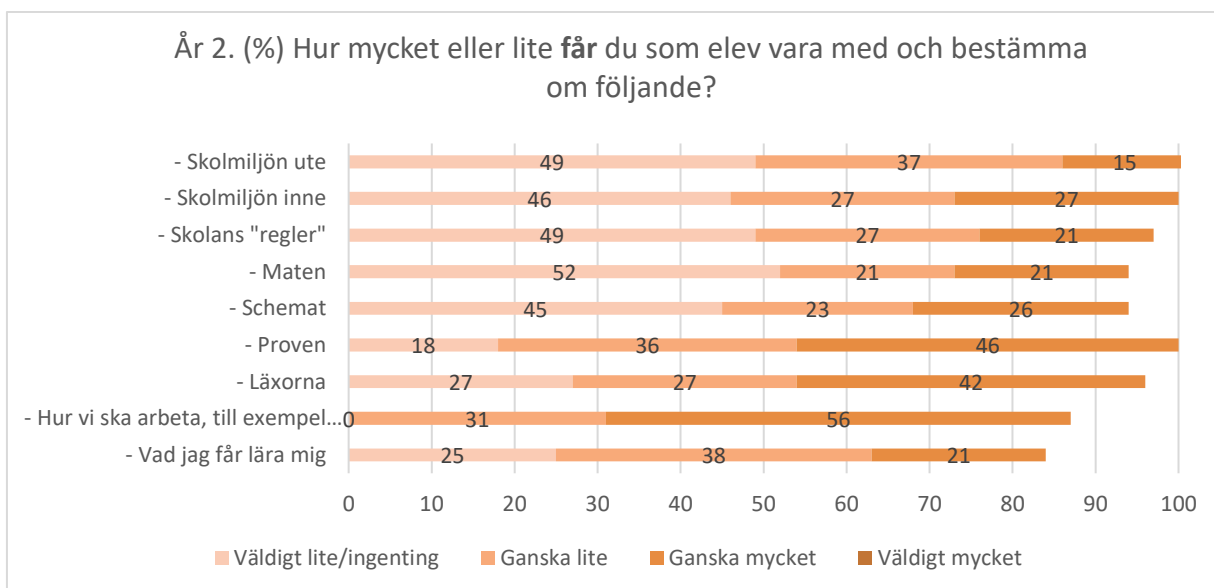
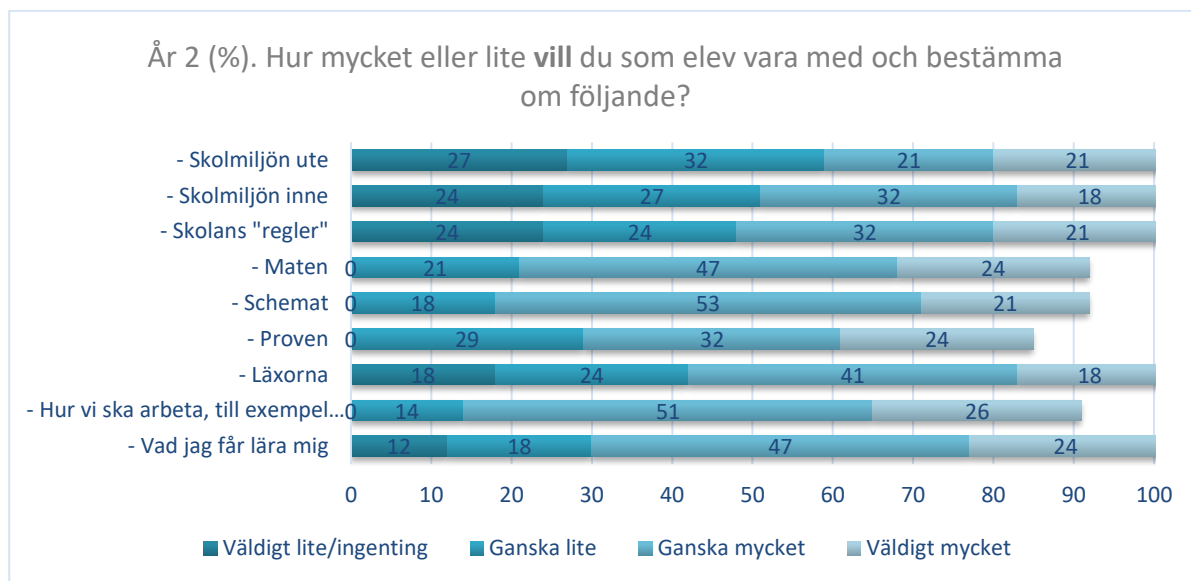
I år 2 är eleverna nöjda med det mesta, framförallt med lärarna, undervisningen, möjligheten till att få extra hjälp och stöd av lärarna om dem behöver det samt skolbiblioteket. Jämförelse mot de andra deltagande kommunerna år 2020 redovisas i figuren nedan.

Ganska bra/ mycket bra i skolan	Bengtsfors kommun högstadiet åk 8	Riket högstadiet åk 8	Bengtsfors kommun gymnasiet åk 2	Riket gymnasiet år 2
Skolbiblioteket	52 %	74 %	94 %	87 %
Skolmaten	32 %	37 %	59 %	55 %
Undervisningen	85 %	83 %	94 %	93 %
Möjlighet till att få extra hjälp och stöd av lärarna om dem behöver	80 %	79 %	94 %	86 %
Elevhälsan	73 %	78 %	75 %	87 %
Tillgången till datorer	97 %	87 %	80 %	95 %
Lärarna	67 %	81 %	100 %	92 %

Det finns ett brett intresse av att *vilja* vara med och bestämma i olika skolfrågor för åk 8 såsom grupparbete/projektarbete, skolmaten och vad de får lära sig. Men det finns fortfarande precis som 2017 ett gap till vad eleverna *vill och* upplever att de *får* vara med och bestämma. Den största differensen mellan upplevt och önskat inflytande är *skolmaten, proven och läxorna*.

Även åren 2014 och 2017 finns en vilja från elevernas sida att få vara med och bestämma om skolmaten.

Intresset är stort hos eleverna i år 2 att vilja vara med och bestämma i olika skolfrågor, men även för dem finns ett gap mellan *Vill* och upplever att de *Får*. Den största differensen mellan upplevt och önskat inflytande är när det gäller *skolmaten, vad de får lära sig, läxor samt schema*.

År 2017 fanns det största intresset att vilja vara med och bestämma om *maten, hur de ska arbeta* och *vad de får lära sig*.

Det eleverna vill kunna påverka mest är hur de ska arbeta vid exempelvis grupparbete/projektarbete, 56 % av eleverna har svarat att de får vara med och påverka det *ganska mycket*.

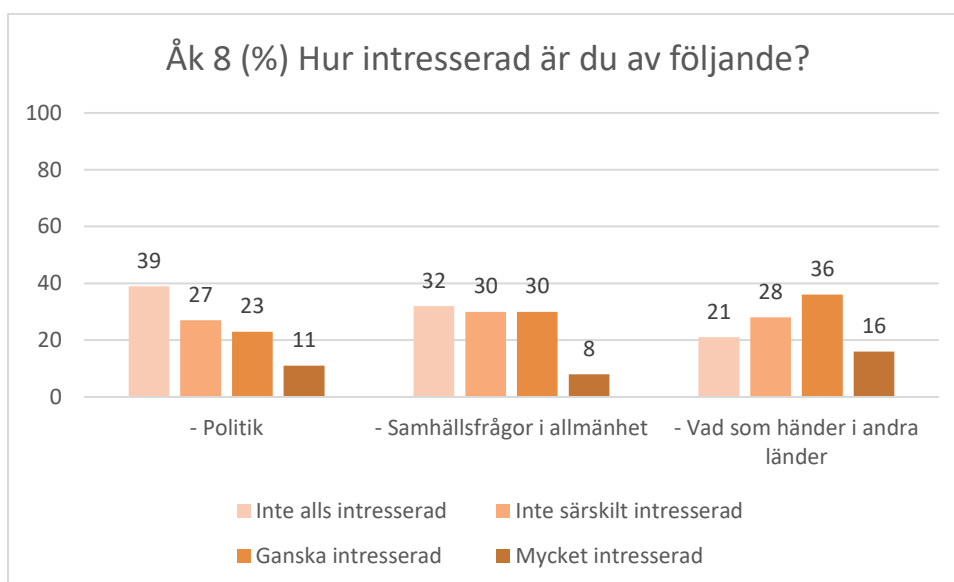
Upplevelsen eleverna har angående vad de **får** vara med att bestämma i olika skolfrågor i jämförelse mot riket 2020.

Upplevelse eleverna har angående vad de får vara med och bestämma <i>ganska mycket/väldigt mycket</i>	Bengtsfors kommun högstadiet åk 8	Riket högstadiet åk 8	Bengtsfors kommun gymnasiet åk 2	Riket gymnasiet år 2
Skolmiljön ute	12 %	25 %	15 %	24 %
Skolmiljön inne	13 %	27 %	27 %	29 %
Skolans "regler"	11 %	24 %	21 %	25 %
Maten	12 %	14 %	21 %	16 %
Schemat	13 %	15 %	26 %	21 %
Proven	16 %	21 %	46 %	37 %
Läxorna	18 %	18 %	42 %	31 %
Hur vi ska arbeta, till exempel grupparbeten/projektarbeten	29 %	50 %	56 %	50 %
Vad jag får lära mig	27 %	31 %	21 %	31 %

Politik och inflytande

"Alla ungdomar mellan 13 och 25 år ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen"⁵. Att främja ungas inflytande över möjligheten över att vara delaktig i politiska beslutsprocesser och samhällsutvecklingen är det centrala målet för ungdomspolitiken. Ungas erfarenheter och kunskaper är en resurs som vi ska tillvara på, att ge ungdomar och elever möjlighet att komma till tals stärker deras kännedom och tillit till det demokratiska systemet⁶.

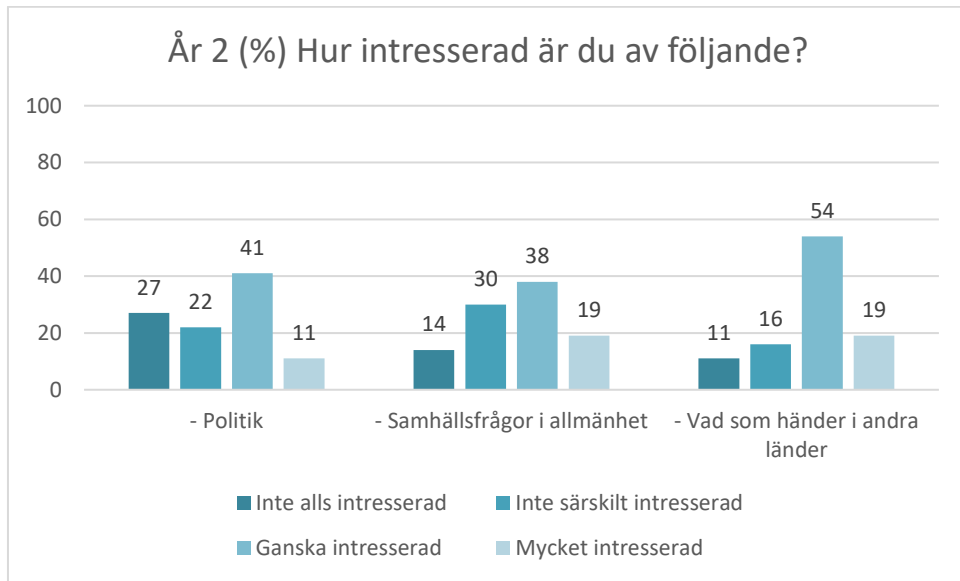
Intresse för olika frågor

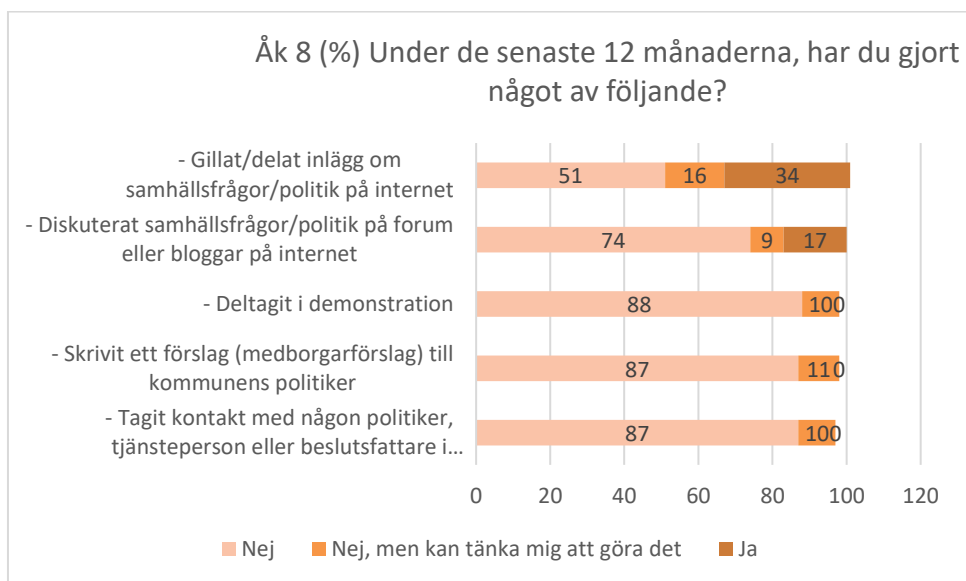
Ganska intresserade är 36 % av eleverna i åk 8 när det kommer till vad som händer i andra länder. För samhällsfrågor i allmänheten är 30 % ganska intresserade. 23 % är ganska intresserade för politik.

⁵ Regeringskansliet. Mål för ungdomspolitiken. 2015.

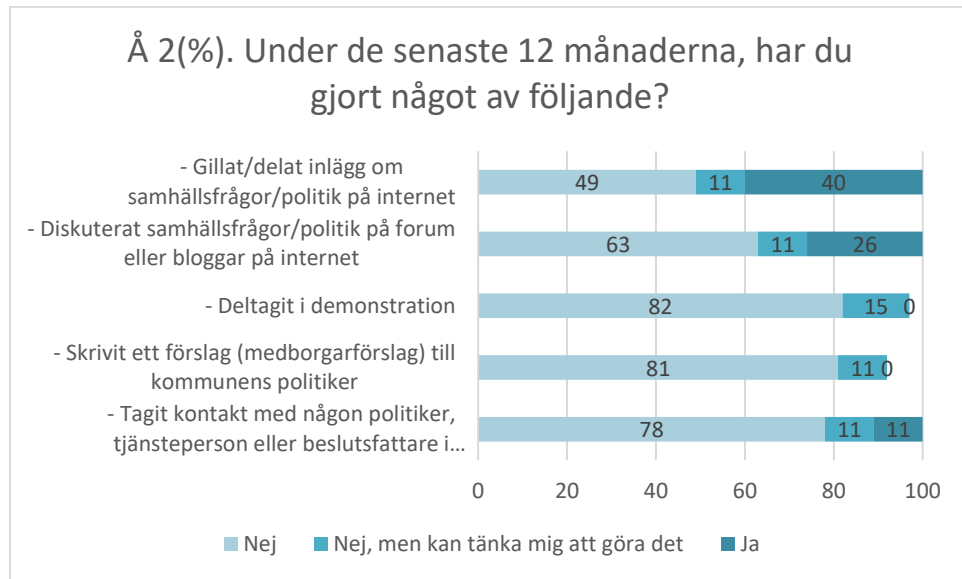
⁶ SKR. Ungas inflytande.

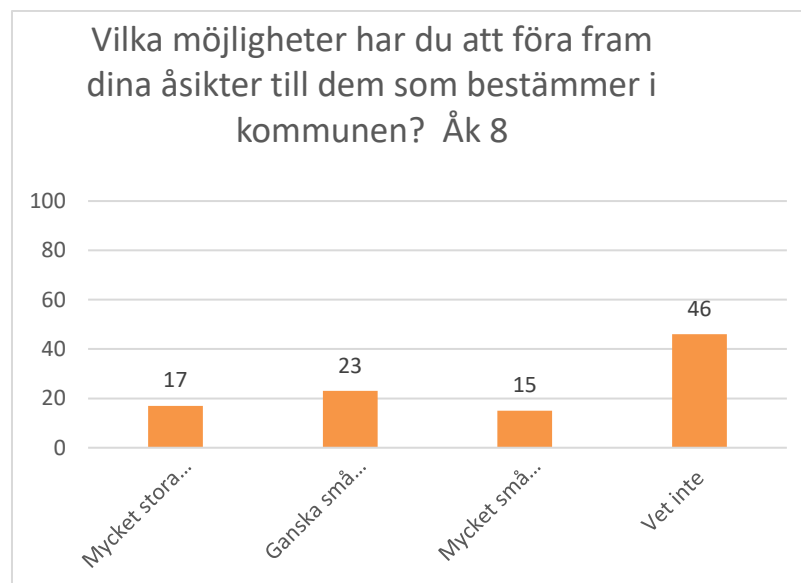
Mer än hälften av Gymnasieeleverna i år 2, finner det *intressant att veta vad som händer i andra länder*. 38 % är även ganska intresserade av *samhällsfrågor* och 41 % är ganska intresserade av *politik*. 27 % finner *inget intresse alls av politiken*.

I åk 8 är inte ungdomar så delaktiga i samhällsfrågor, engagemanget ligger i att gilla och/dela inlägg om samhällsfrågor och politik på internet. Fler kan tänka sig vara mer delaktiga.

I År 2 är eleverna lite mer engagerade, där visar 40 % intresse genom sociala medier genom att gilla/ dela inläggen som handlar om samhällsfrågor och politik.

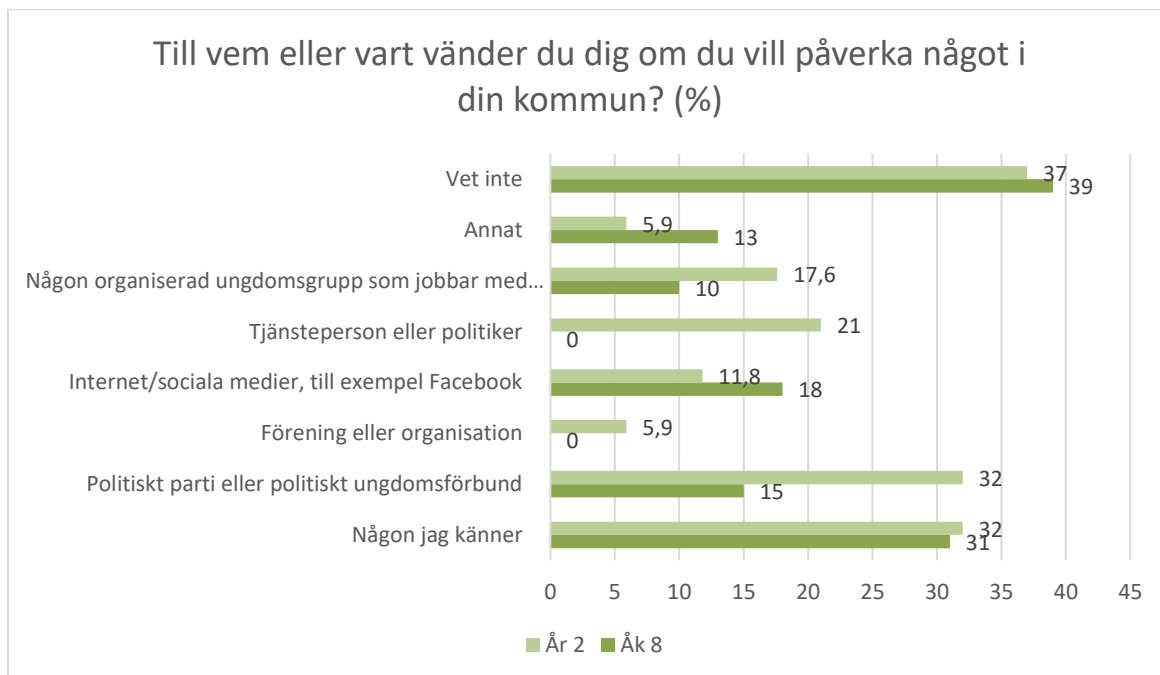

Närmare hälften av eleverna i åk 8 vet inte vilka möjligheter dem har att föra fram åsikter till dem som bestämmer i kommunen. Framförallt anser tjejerna att de har små möjligheter att föra fram sina åsikter till de som bestämmer i kommunen.

Vilka möjligheter har du att föra fram dina åsikter till dem som bestämmer?

I år 2 anser 37 % att de har ha *stora* eller *ganska stora möjligheter* att föra fram sina åsikter till dem som bestämmer i kommunen, vilket innebär en förändring i den frågan till det positiva. Se det fetmarkerade i figuren nedan.

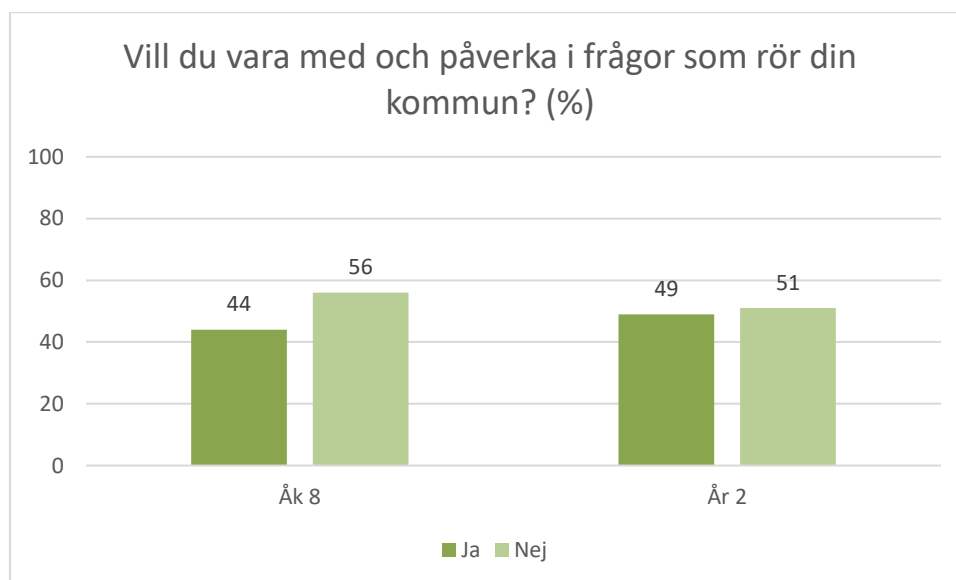
Bengtstors Kommun högstadiet åk 8, 2017	Bengtstors Kommun högstadiet åk 8, 2020	Riket högstadiet åk 8	Bengtstors kommun gymnasiet år 2, 2017	Bengtstors kommun gymnasiet år 2, 2020	Riket gymnasiet år 2
18,3	17 %	20 %	14,3	37 %	19 %

En stor del av eleverna *vet inte* vart dem ska vända sig för att påverka något i sin kommun.

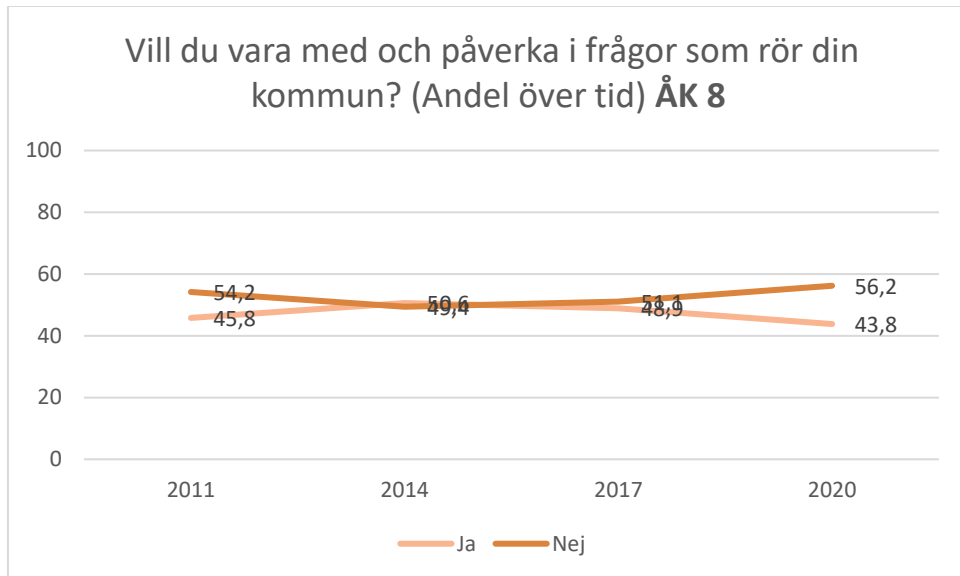
Till vem eller vart vänder du dig för att påverka något i din kommun, jämförelse mot riket.

Till vem eller vart vänder du dig om du vill påverka?	Bengtstors kommun högstadiet åk 8	Riket högstadiet åk 8	Bengtstors kommun gymnasiet åk 2	Riket gymnasiet år 2
Vet inte	39 %	45 %	37 %	46 %
Annat	13 %	6 %	35 %	3 %
Någon organiserad ungdomsgrupp som jobbar med inflytande, t.ex. ungdomsråd eller ungdomsfullmäktige	10 %	10 %	35 %	13 %
Tjänsteperson eller politiker	0 %	11 %	21 %	18 %
Internet/ sociala medier, t.ex. Facebook	18 %	20 %	24 %	21 %
Förening eller organisation	0 %	10 %	6 %	13 %
Politiskt parti eller politiskt ungdomsförbund	15 %	15 %	45 %	20 %
Någon jag känner	31 %	30 %	62 %	23 %

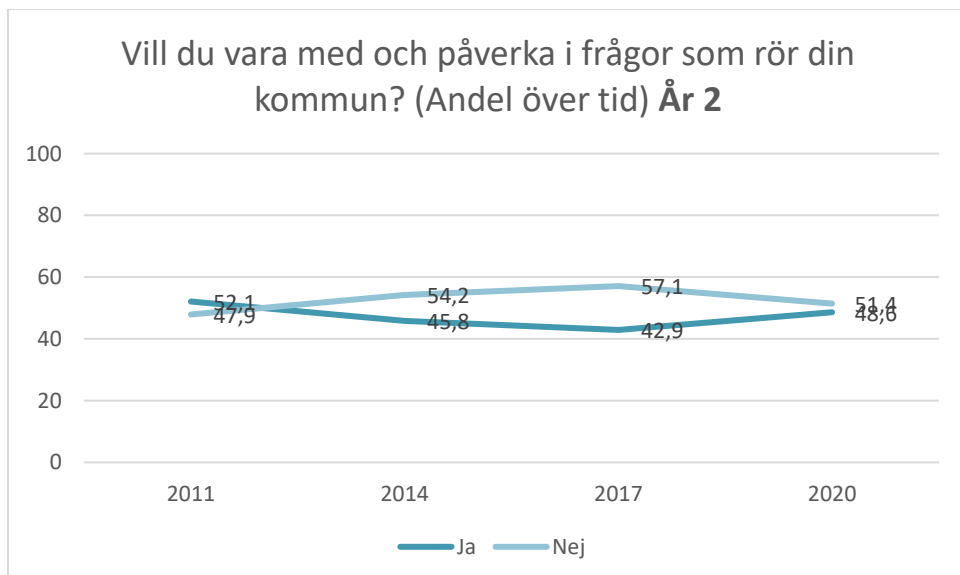

Av eleverna i åk 8 vill 44 % vara med och påverka i frågor som rör den egna kommunen. År 2 vill näst intill hälften vara med att påverka frågor som rör kommunen.

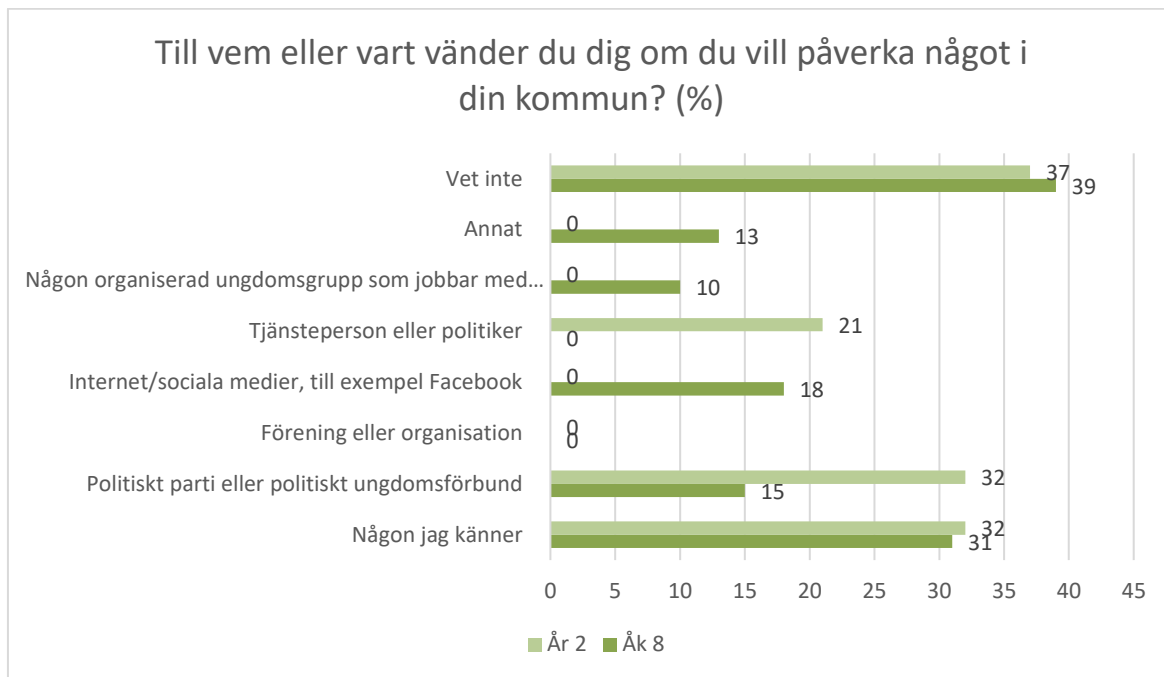
Diagrammen nedan visar utvecklingen gällande elevers intresse att påverka i den egna kommunen.

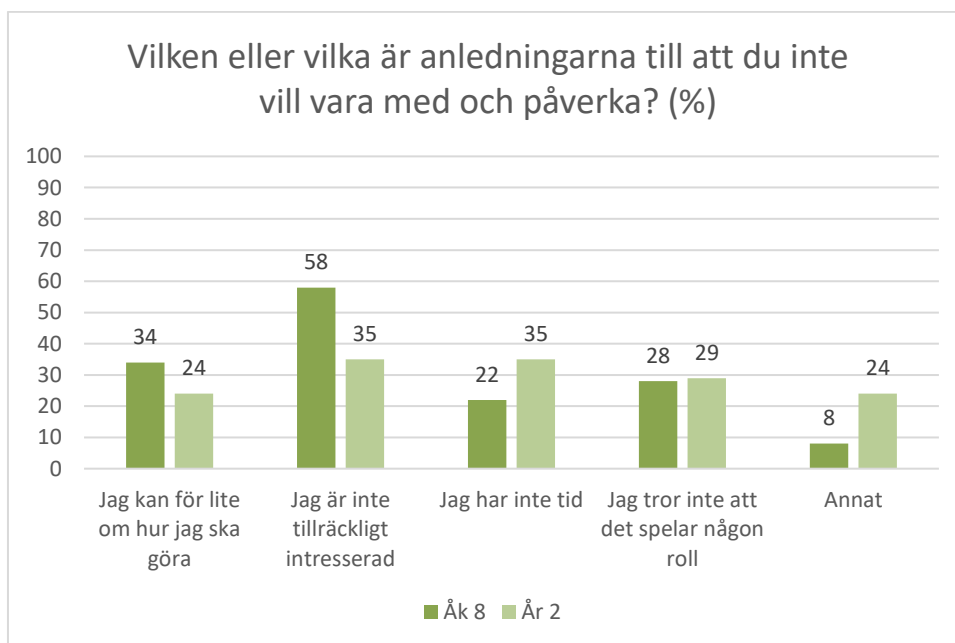
Diagrammet visar att under åren 2011- 2020 har intresset för att vilja vara med att påverka sjunkit och är som minst år 2020 under dessa år.

Jämförelse under perioden från 2011 till 2020 för år 2 på gymnasiet, gällande viljan att vara med att påverka i den egna kommunen.

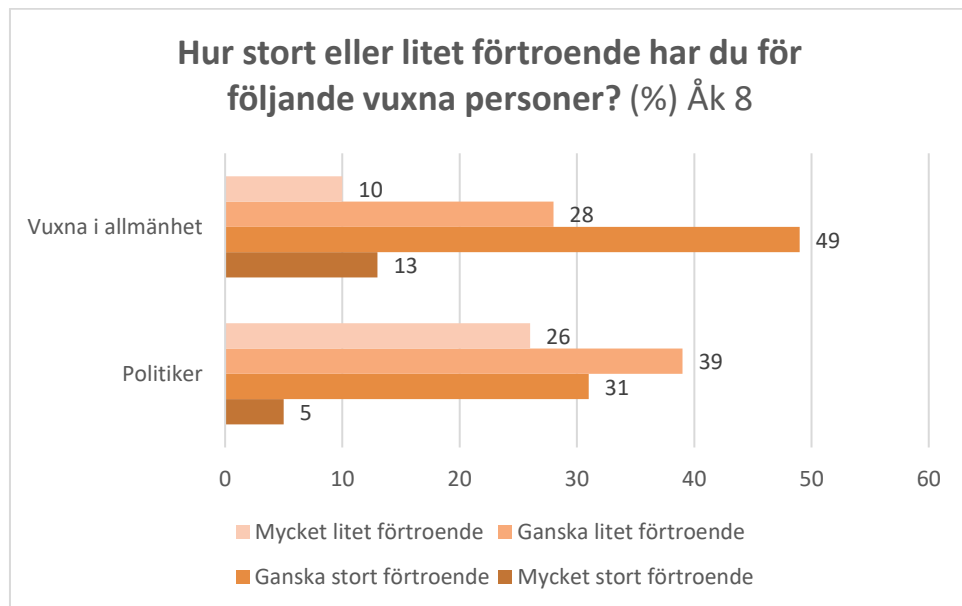

Diagrammet visar att 39 % i åk 8 och 37 % i år 2 inte vet vart dem ska vända sig om man vill påverka något i sin kommun. 31 % i åk 8 och 32 % i år 2 nämner att de vänder sig till någon som dem känner om dem vill påverka något i sin kommun.

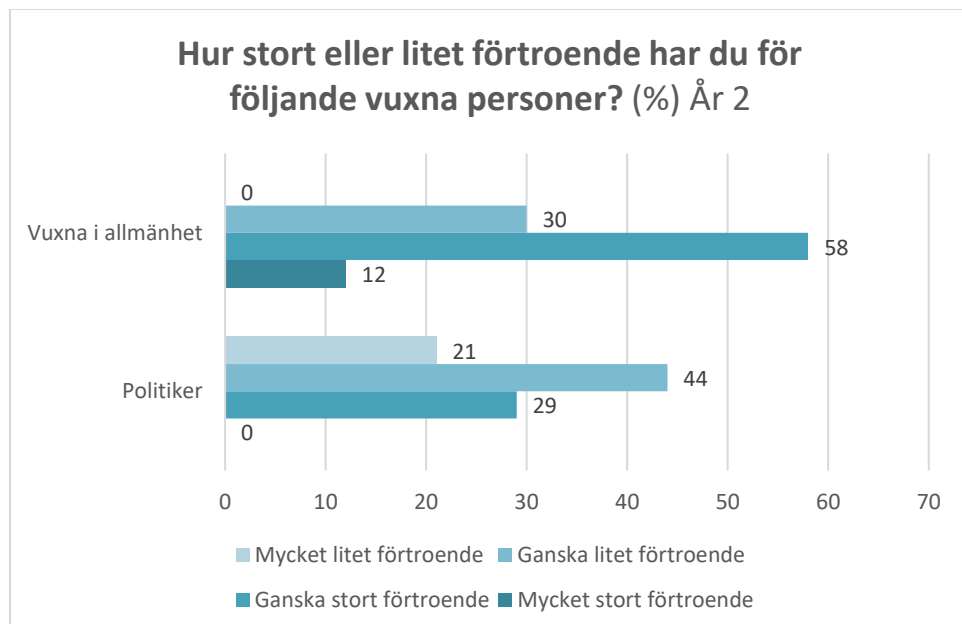
I åk 8 anger 58 % och 35 % i år 2, på gymnasiet anger att dem *inte är tillräckligt intresserade* av att vilja vara med och påverka.

35 % i år 2 anger *tidsbrist* som orsak för att inte vilja vara med och påverka. Medan 34 % av eleverna i Åk 8 *kan för lite om hur dem ska göra* för att vara med och påverka.

Av eleverna i åk 8 har 49 % **ganska stort förtroende** för vuxna i allmänhet, medan 28 % har **ganska litet förtroende** för vuxna i allmänhet.

Ganska litet förtroendet för politiker har 39 % och 31 % har ganska stort förtroende.

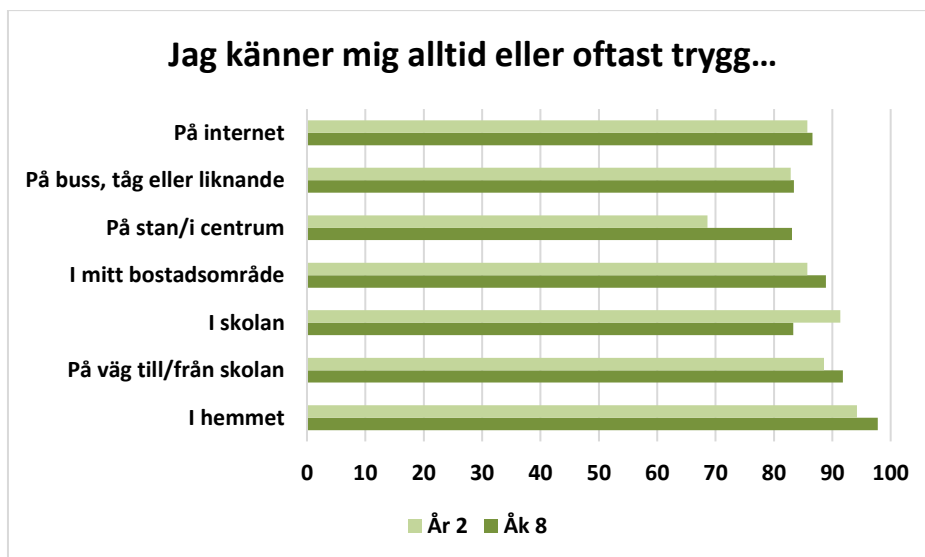

Diagrammet visar att eleverna i år 2 har 58 % ett **ganska stort förtroende** för vuxna i allmänhet och att 30 % har **ganska litet förtroende** för vuxna i allmänhet.

När det kommer till förtroendet för politiker har 44 % har **ganska litet förtroende** medan 29 % har ett **ganska stort förtroende**.

Trygghet och hälsa

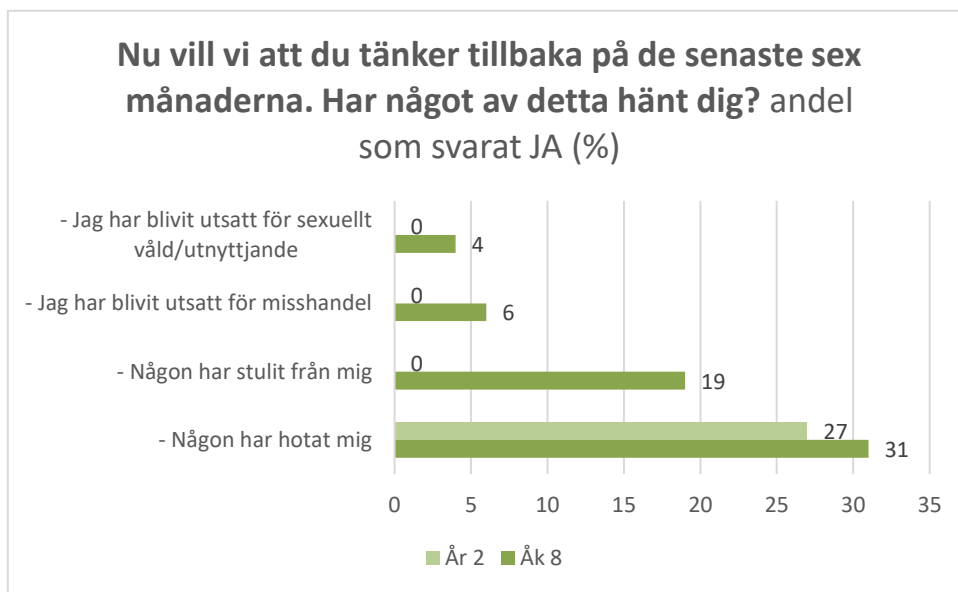
Upplevelsen av trygghet är avgörande för var vi rör oss och hur vi rör oss. I flera olika "arenor" upplever de svarande ungdomarna att det är tryggt att vara. Enligt Sveriges statistiska centralbyrå (SCB) har mobbing och att inte känna sig trygg i skolan ökat genom åren. Ett exempel på det ger Bris, som tagit emot 48 % fler samtal angående mobbing mellan åren 2016- 2018 ⁷

Precis som i Luppundersökningen 2017 så känner sig de allra flesta alltid eller ofta trygga i hemmet och i bostadsområdet- killar i högre grad än tjejer.

Jag känner mig alltid eller oftast trygg..	Åk 8		År 2	
	Alltid/oftast	Ej aktuellt	Alltid/oftast	Ej aktuellt
På träningen eller annan organiserad fritidsaktivitet	65,5	29,9	52,9	35,3
På fritidsgård eller liknande	39,3	48,3	17,2	60

⁷ SCB. Genomförandet av Agenda 2030 i Sverige. 2019.

Råkat ut för obehagliga händelser senaste halvåret

I åk 8 har **31 %** och **27 %** i år 2 blivit utsatt för *hot* det senaste halvåret.

I riket har **17 %** i åk 8 och **21 %** i år 2 blivit utsatt för *hot* det senaste halvåret.

I åk 8 har **29 %** och **27 %** i år 2 har blivit utsatt för *misshandel, sexuellt våld/utnyttjade* och att någon har *stulit* ifrån dem.

I riket har **22 %** i åk 8 och **20 %** i år 2 blivit utsatt för *misshandel, sexuellt våld/utnyttjade* och att någon har *stulit* från dem.

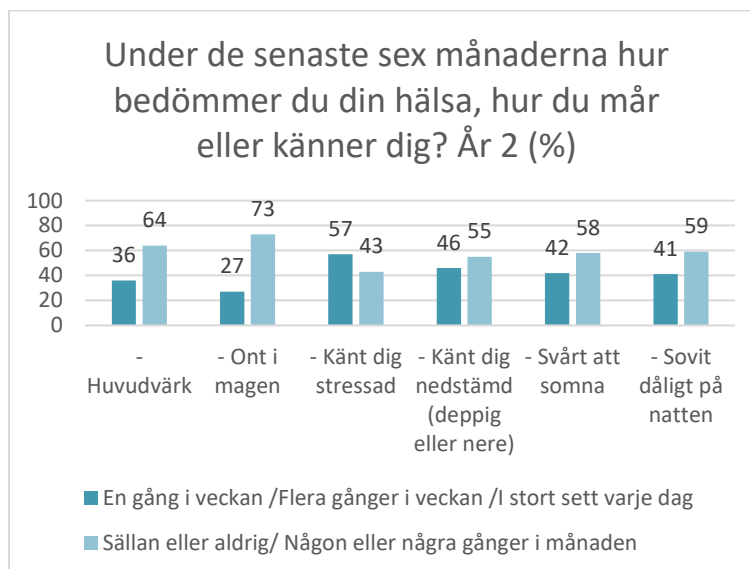
På frågan *Har du de senaste sex månaderna, upplevt att du har blivit orättvist behandlad på ett sätt så att du har mått dåligt?* svarade **45 %** av åk 8 och **29 %** av eleverna år 2 att de upplevt detta. I år 2 är det främst familj/släkt eller personal inom skolan som de känner sig orättvist behandlade av och i åk 8 är det främst andra elever eller ungdomar som de upplever behandlar en orättvist.

När eleverna frågades samma fråga år 2017 så svarade **56 %** av åk 8 och **36 %** av eleverna år 2 att de upplevt detta. Då var det främst andra elever eller ungdomar som man upplever behandlat en orättvist.

Hälsa

Att ha en bra hälsa som ung leder till att utveckla goda sociala relationer och att tillgodogöra sig sin utbildning. Det är på flera sätt en avgörande faktor att känna trygghet senare i livet, där exempelvis en utbildning bidrar till möjligheter arbete och inkomst. Idag finns skillnader i ungas hälsa, dessa är särskilt tydliga för personer med funktionsnedsättning, HBTQ-personer och vissa nationella minoritetsgrupper⁸.

Folkhälsomyndigheten redovisar att den psykiska ohälsan har ökat hos ungdomar från 1980- talet. Återkommande psykosomatiska symtom uppges nästan hälften av alla 15- åringar att ha problem med. Skolan och de ökade kraven på arbetsmarknaden pekas ut som bidragande orsaker till att den psykiska ohälsan har ökat⁹. Psykiska besvär som ung kan ge direkta konsekvenser som försämrat skolresultat samt en större sårbarhet för psykisk sjukdom senare i livet¹⁰.

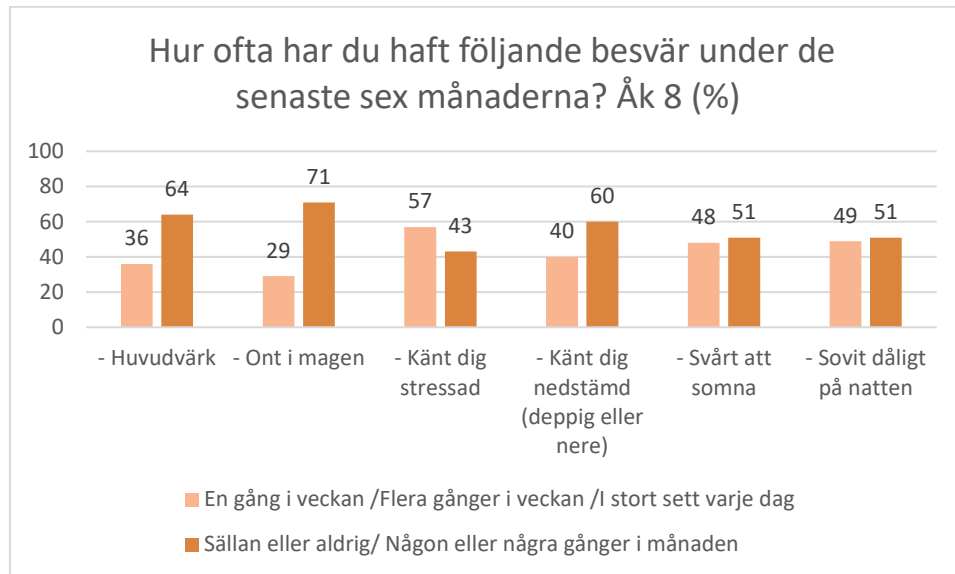

Mer än hälften av eleverna i åk 2 har känt sig stressade. Närmare hälften har känt sig nedstämda. 42 % har haft svårigheter att somna och 41 % har sovit dåligt på natten.

⁸ SOU 2016:55. Det handlar om jämlik hälsa. Statens offentliga utredningar. 2016.

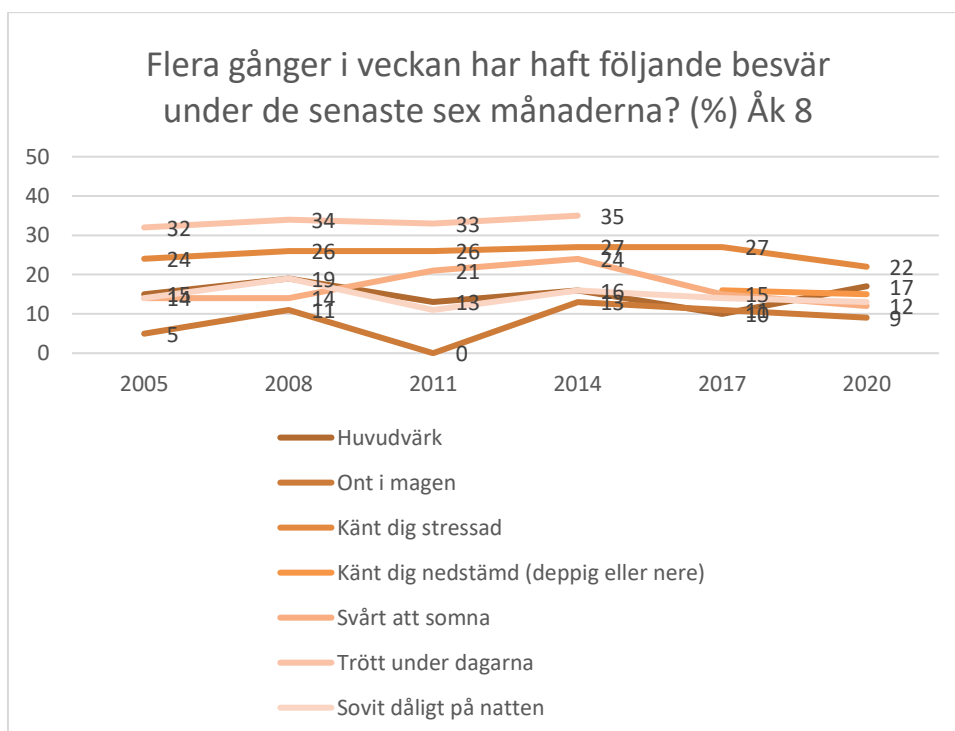
⁹ Folkhälsomyndigheten. Därför ökar psykisk ohälsa bland unga. Folkhälsomyndigheten. 2020.

¹⁰ Folkhälsomyndigheten, Varför har den psykiska ohälsan ökat bland unga och barn i Sverige? 2017.

I Bengtsfors åk 8 känner sig en stor del av eleverna *en gång i veckan/ flera gånger i veckan/ i stort sätt varje dag stressade* (57 %), 40 % har känt sig *nedstämd* och 49 % uppger att de *sovit dåligt på natten* och att 48 % uppger att de har *svårt att somna*.

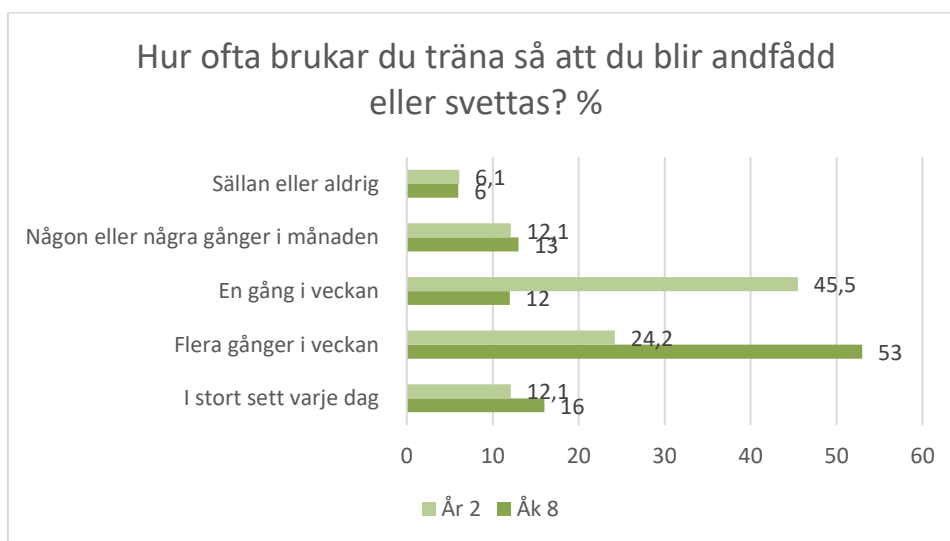
□

Vid en jämförelse mellan årtalen 2005 och 2020, är skillnaden minimal i måendet, där i mellan har det en del skiftningar vid bland annat magont, huvudvärk, stress och svårt att somna.

Mind lyfter i en rapport de gjort angående ungdomarnas psykiska ohälsa, att den tydliga ökningen gällande psykisk ohälsa syns på 1990- talet¹¹.

Träning och mat

Det har skett en stor *minskning* när det kommer till träning så man får svettas och bli andfådd, i år 2 genom åren 2014-2020.

2020: I åk 8 tränar 69 % flera gånger i veckan eller i stort sätt varje dag. År 2 tränar **36 %** flera gånger i veckan eller varje dag.

Riket år 2020 tränar 72 % i åk 8 flera gånger i veckan eller i stort sätt varje dag. År 2 i riket tränar 57 % flera gånger i veckan eller varje dag.

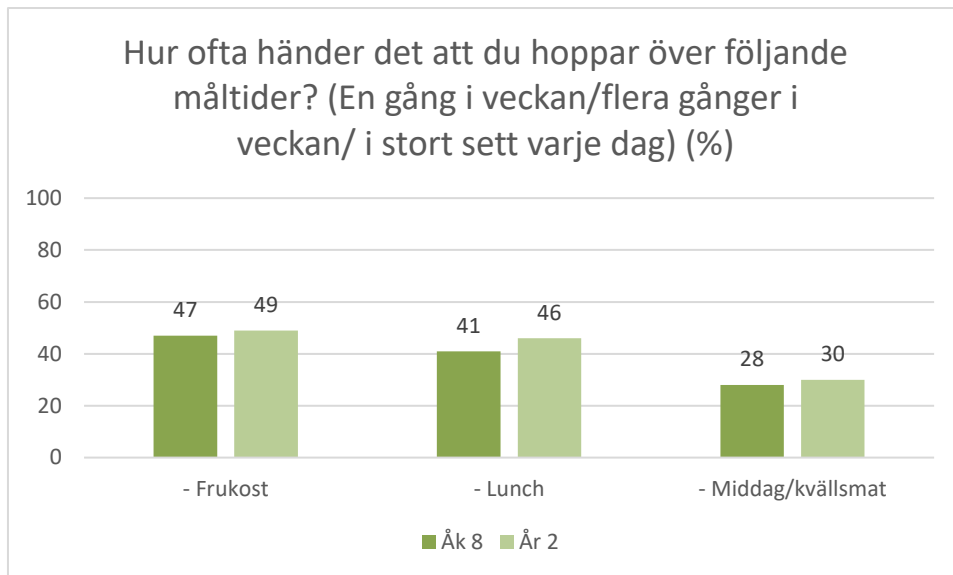
2017: Då i åk 8 är det 64 % som tränar i stort sett varje dag eller flera gånger i veckan. För eleverna år 2 på gymnasiet är motsvarande siffra **50 %**.

2014: då 74 % av eleverna i årkurs 8 och **56 %** av eleverna år 2 tränade i stort sett varje dag eller flera gånger i veckan.

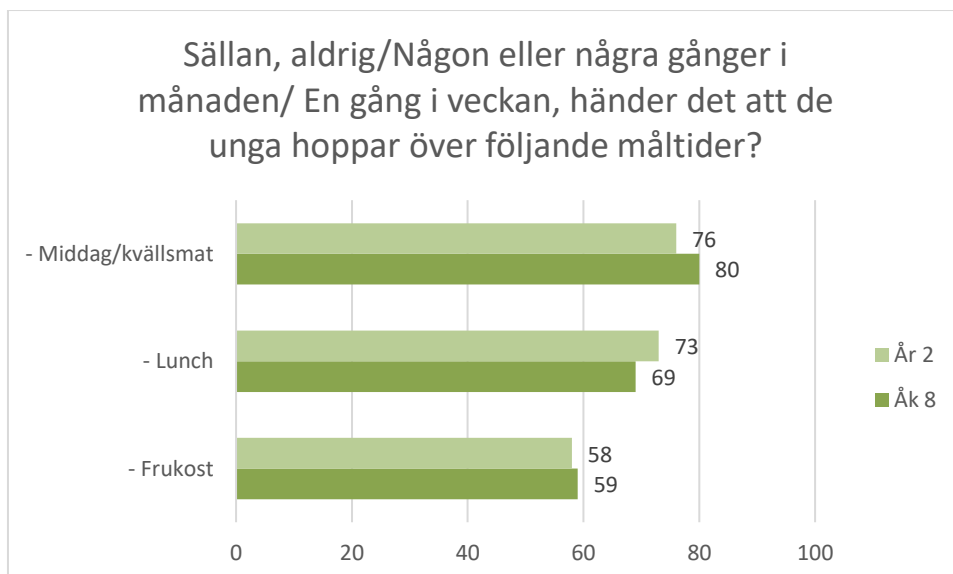
¹¹ Mind/högskolan Gävle/ Länsförsäkringar. Unga mår allt sämre- eller? Mind/högskolan Gävle/ Länsförsäkringar. 2018.

Måltider

Genom att äta regelbundet över dagen frukost, lunch och middag fungerar hela kroppen bättre och det är lättare att äta lagom mycket vid varje måltid och låta bli att småäta under dagen. Bra matvanor minskar risken för sjukdomar och övervikt¹².

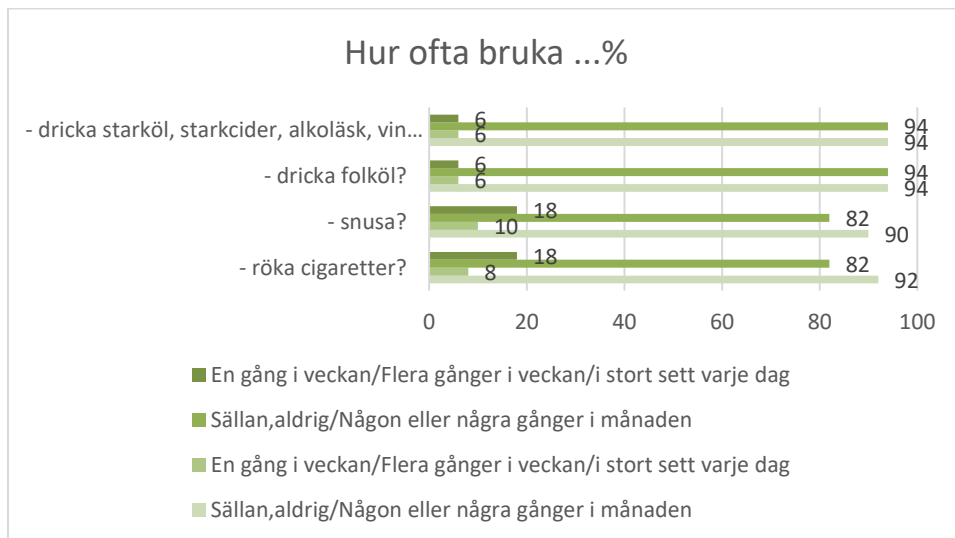
Närmare hälften av alla eleverna svarar att de hoppar över frukosten en gång i veckan/ flera gånger i veckan/ i stort sätt varje dag.

Eleverna hoppar sällan, aldrig/ någon eller några gånger i månaden/ en gång i veckan över middag/kvällsmat.

¹² Livsmedelsverket. Barn och ungdomar 2-17år. Livsmedelsverket. 2021.

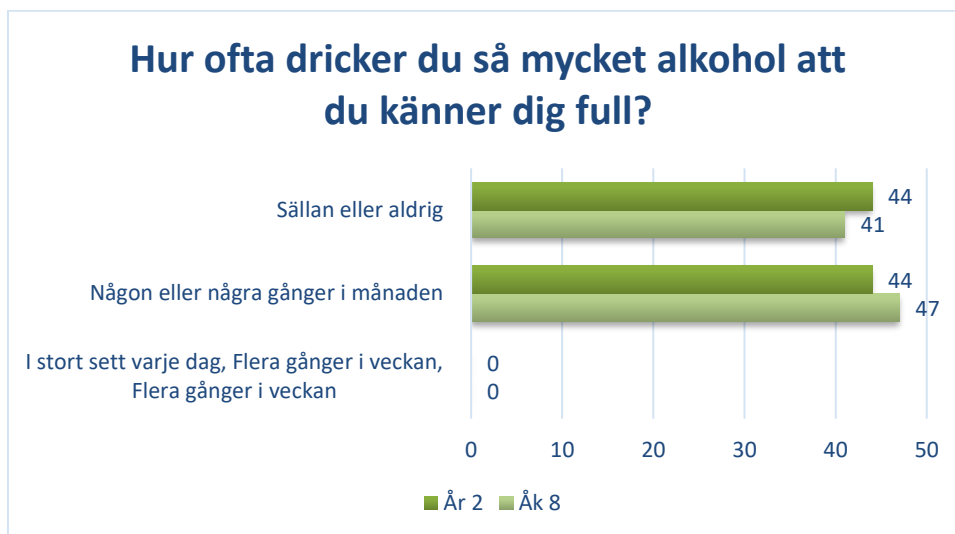
Bruk av tobak eller alkohol

Diagrammet visar att 82 % procent av eleverna i åk 2 och 92 % i åk 8 röker sällan/ aldrig/ några gånger i månaden. Vilket är snarlika siffror i jämförelse med riket.

När det gäller alkohol så får eleverna oftast tag på det från kompisars kompisar.

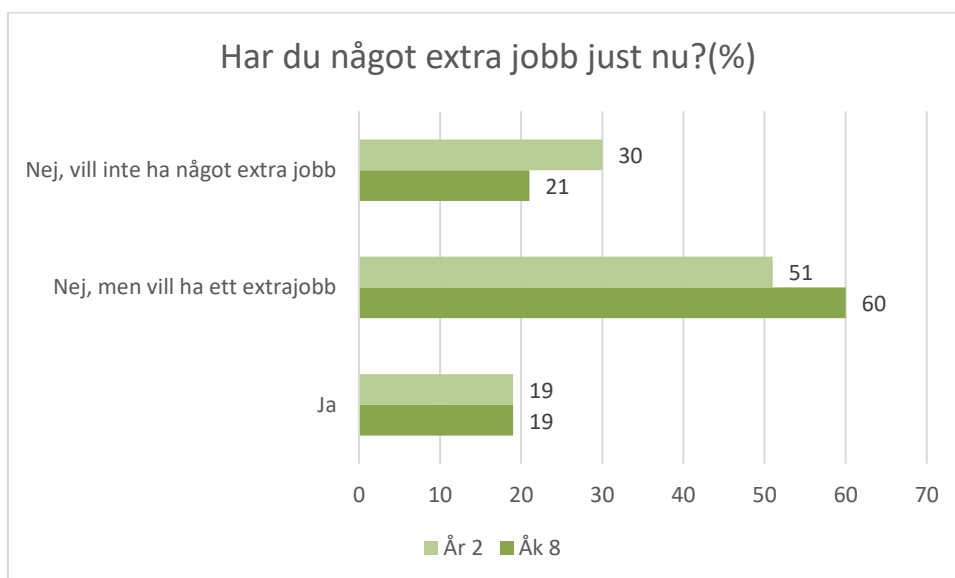

47 % av eleverna i åk 8 och 44 % av eleverna i år 2, dricker så mycket alkohol att dem känner sig fulla någon eller några gånger i månaden.

I riket dricker 37 % i åk 8 och i år 2 dricker 60 % så mycket alkohol att dem känner sig fulla någon eller några gånger i månaden.

Arbete och framtid

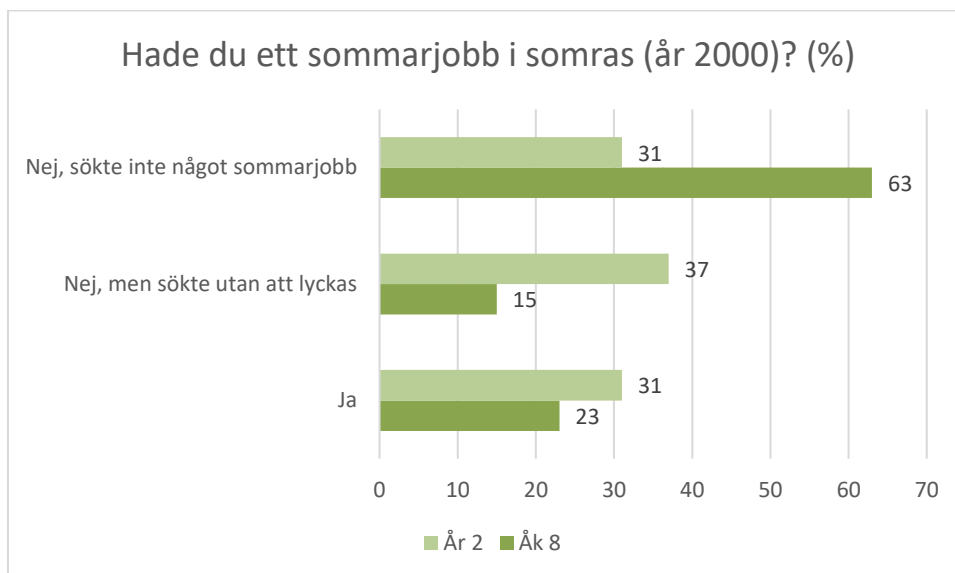
Att arbeta extra ger eleverna erfarenhet och en större möjlighet för etablering på arbetsmarknaden. Unga människor blir särskilt utsatta om de inte har någon eller väldigt lite arbetslivserfarenhet¹³.

När eleverna fick frågan ifall de har ett extrajobb, svarade 60 % i åk 8 att de inte har något extrajobb men att dem ville ha ett. 19 % i både åk 8 och år 2 har ett extrajobb.

¹³ Arbetsmarknadsdepartementet. 280 miljoner avsätts för sommarjobb och för unga. Regeringskansliet. 2020.

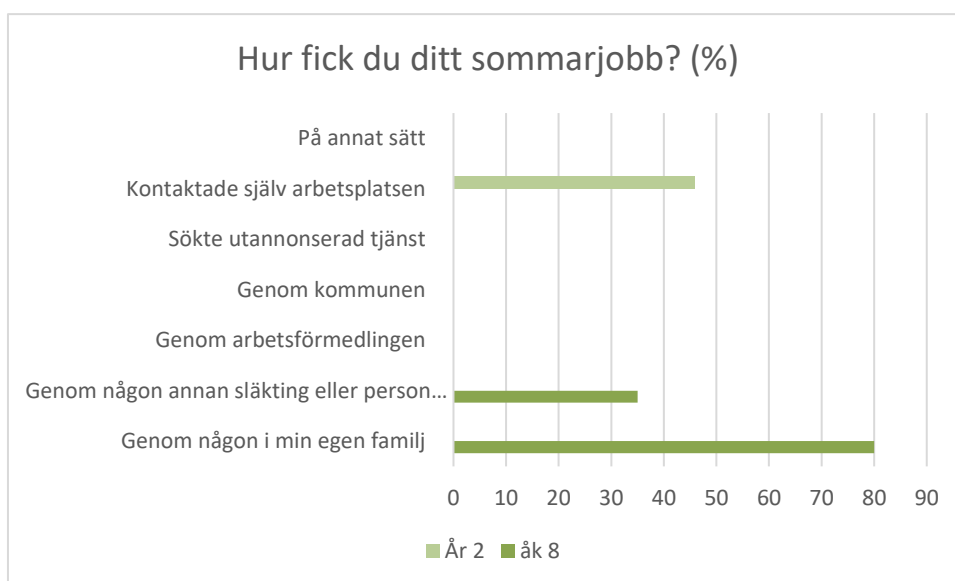
Sommarjobb

Diagrammet visar att 63 % av eleverna i åk 8 inte sökte sommarjobb, 15 % sökte utan att lyckas att få ett jobb. 23 % i åk 8 hade ett sommarjobb under sommaren 2020.

Av eleverna i år 2 på gymnasiet var det 31 % som inte sökte något sommarjobb, 31 % av eleverna i åk 2 hade ett sommarjobb.

I jämförelse med riket är det liknade andel som har sommarjobbat i Bengtsfors kommun i åk 8, när det gäller år 2 hade 60 % av eleverna i riket sommarjobb, i Bengtsfors hade 31 % av eleverna i år 2 på gymnasiet ett sommarjobb 2020.

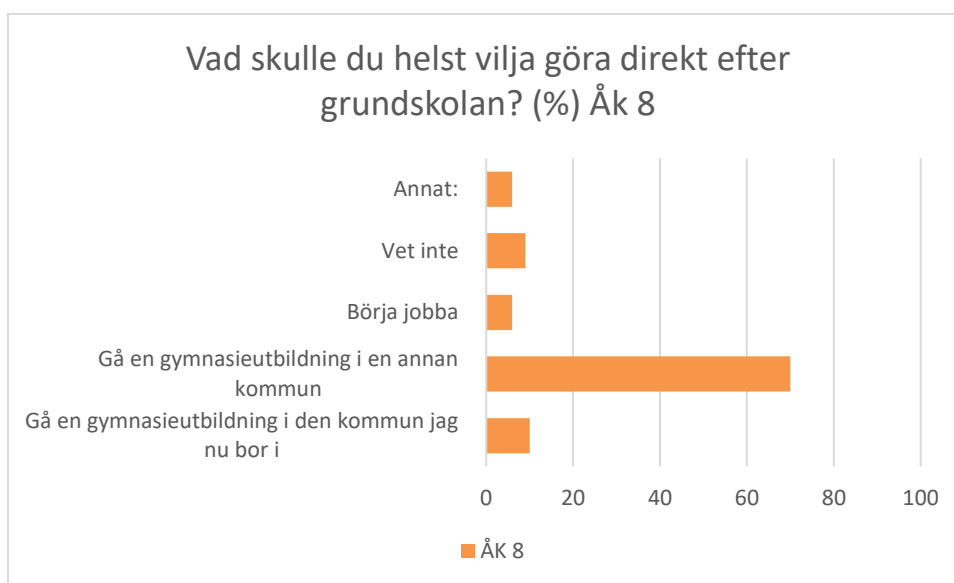

Det vanligaste sättet att hitta sommarjobb enligt åk 8 är *genom någon i den egna familjen* medan år 2 hittar jobb genom att *kontakta arbetsplatsen själv*.

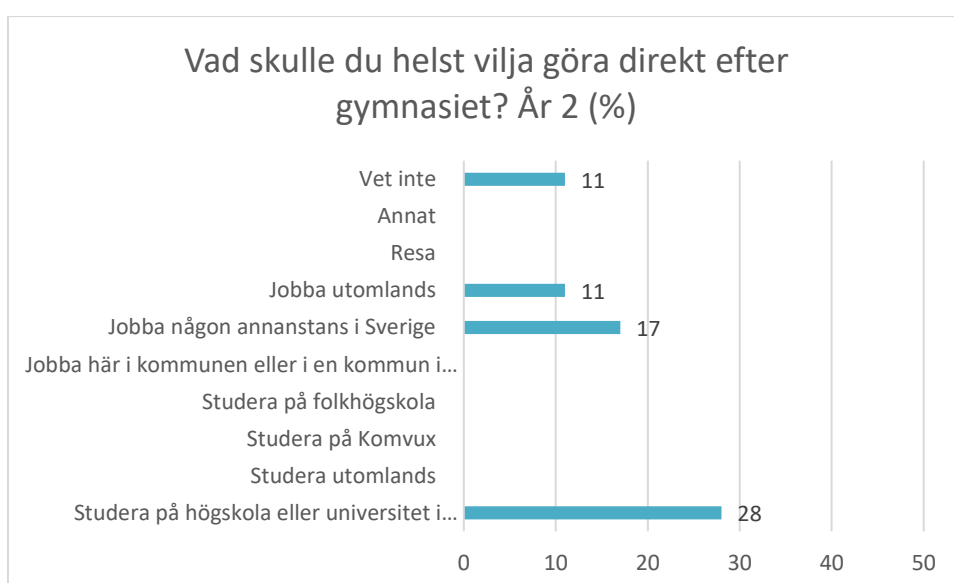
I sammanställningen av de deltagande kommunerna svarar de flesta i år 2 att de fick sitt sommarjobb genom kommunen.

Framtidsplaner

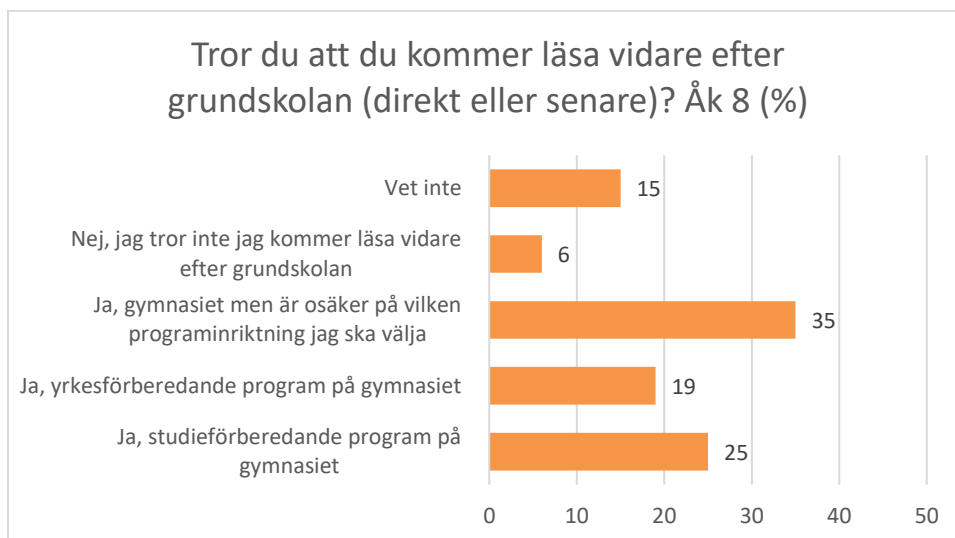
I sista delen av Lupp- enkäten får eleverna svara på frågor angående den egna framtiden, vad de vill göra efter skolan och ifall de planerar att flytta från kommunen i framtiden.

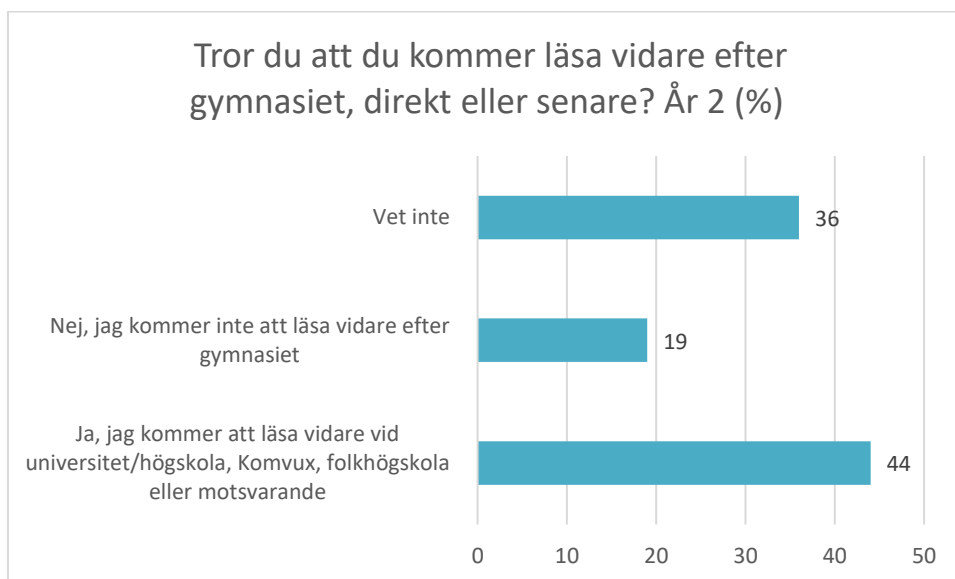
I åk 8 svarar övervägande att de vill välja och gå en gymnasieutbildning i en annan kommun.

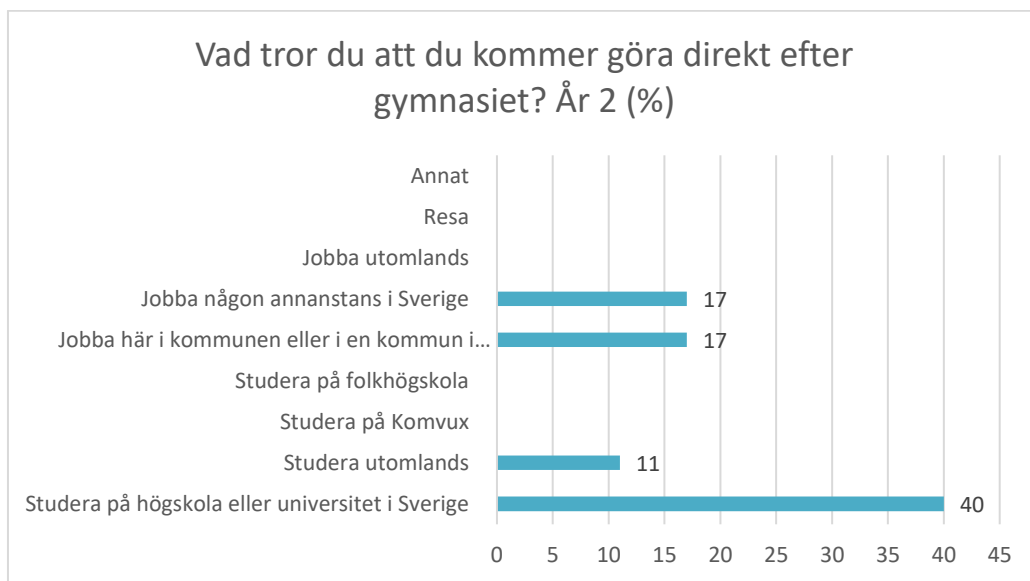
Fullt så säkra på att studera på högskola eller universitet är inte eleverna som går år 2 på gymnasiet, 28 % av eleverna funderar på att läsa vidare efter gymnasiet. 17 % vill börja jobba. 11 % av eleverna vill jobba utomlands och resterande av eleverna vet inte riktigt vad de vill göra.

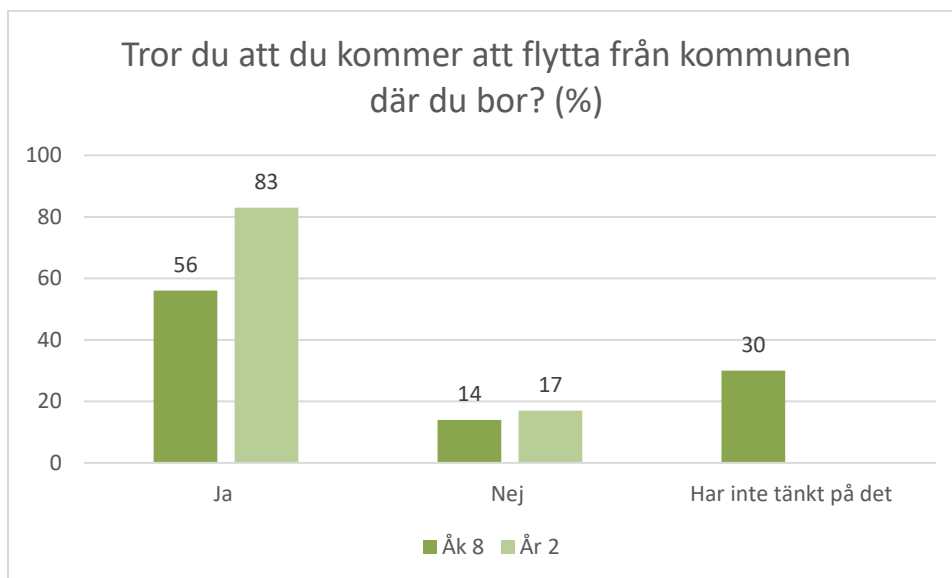
Större delen av högstadiееleverna planerar på att studera vidare på gymnasiet, 6 % tror inte att dem kommer fortsätta studierna efter högstadiet.

När eleverna i år 2 får frågan om de kommer studera vidare efter skolan svarar 44 % att de kommer studera efter skolan, 19 % menar att de inte kommer studera vidare och 36 % vet inte vad de vill göra.

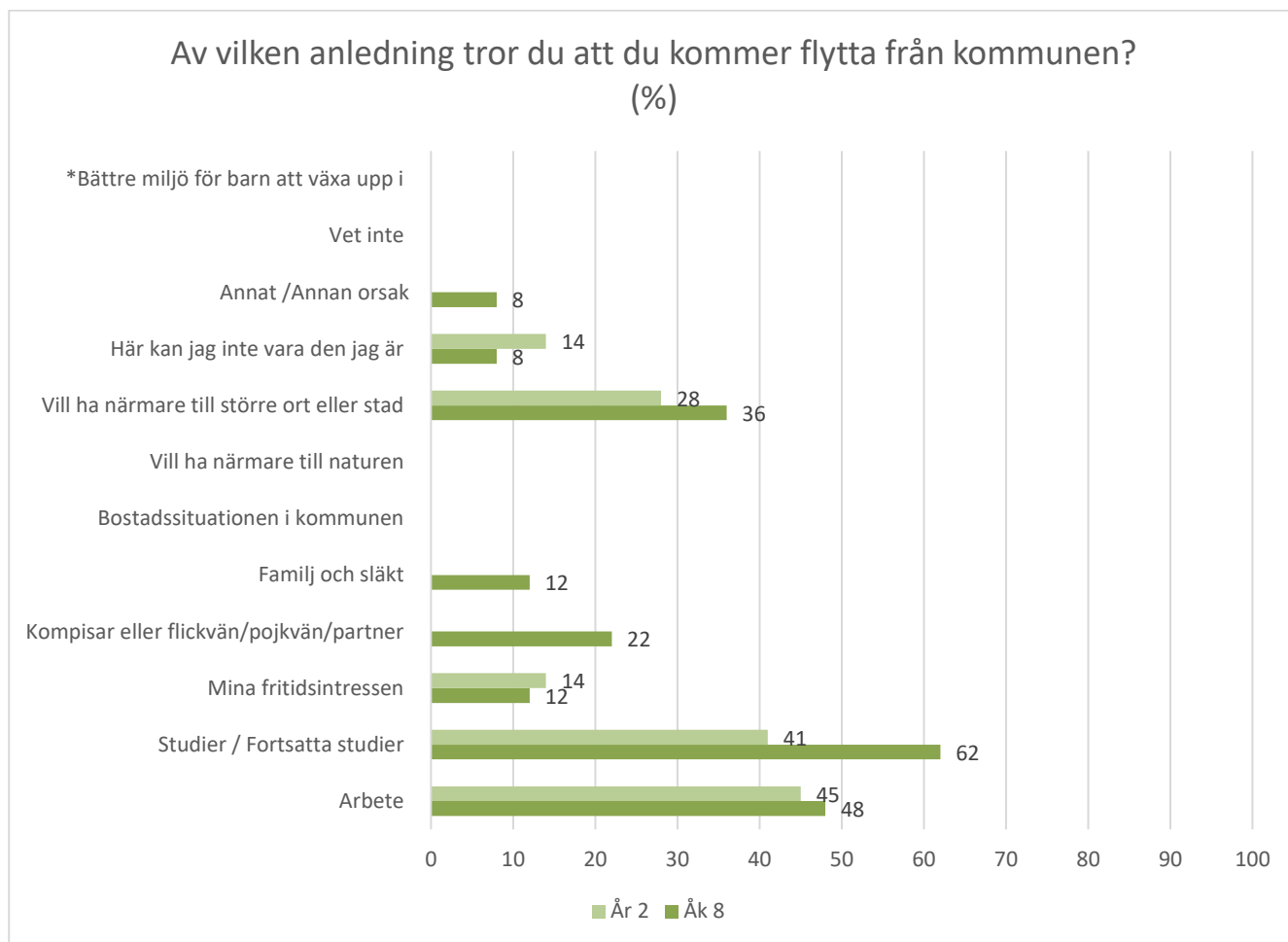
När år 2 får frågan *Vad tror du att du kommer göra direkt efter gymnasiet?* Då svarar 40 % att de kommer studera på högskola eller universitet i Sverige.

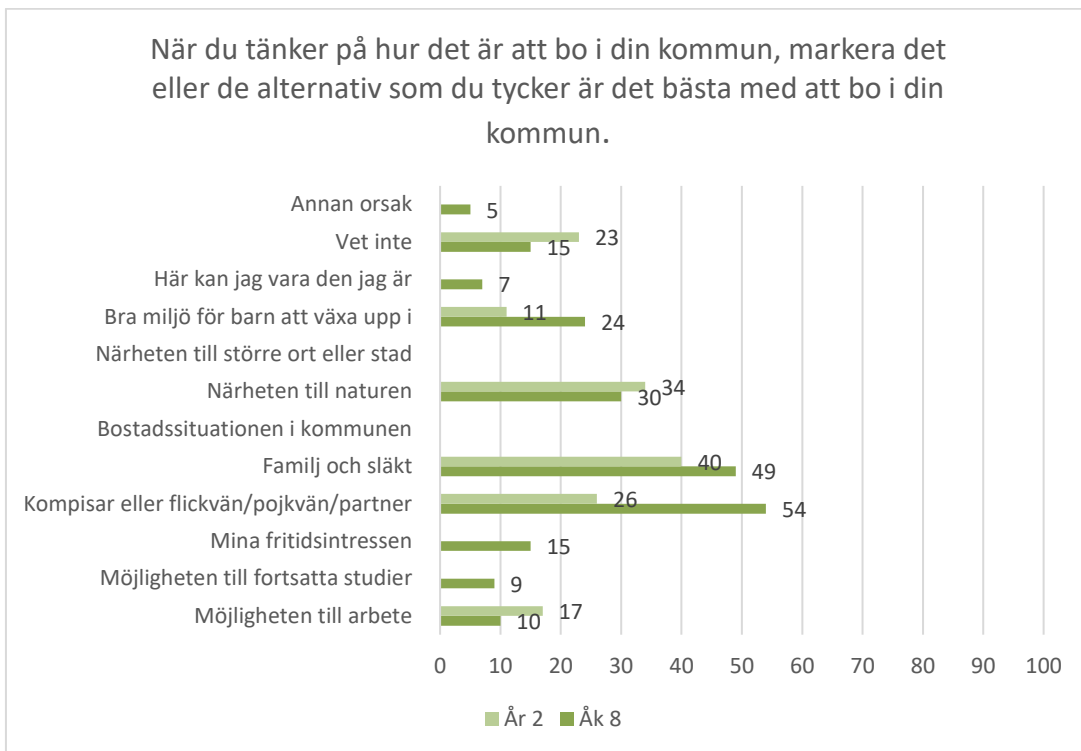
De flesta eleverna, 83 % i år 2 och 56 % i åk 8 tror att de kommer flytta från Bengtstors kommun.

År 2017 ville 64 % av år 2 och 51 % av åk 8 att flytta från kommunen där de bor.

Statistiken från riket visar att 73 % av eleverna som går år 2 på gymnasiet vill flytta ifrån kommunen där de bor. 37 % av eleverna i åk 8 vill flytta ifrån kommunen där de bor, 43 % i åk 8 har dock inte funderat på om de ska flytta ifrån kommunen eller inte.

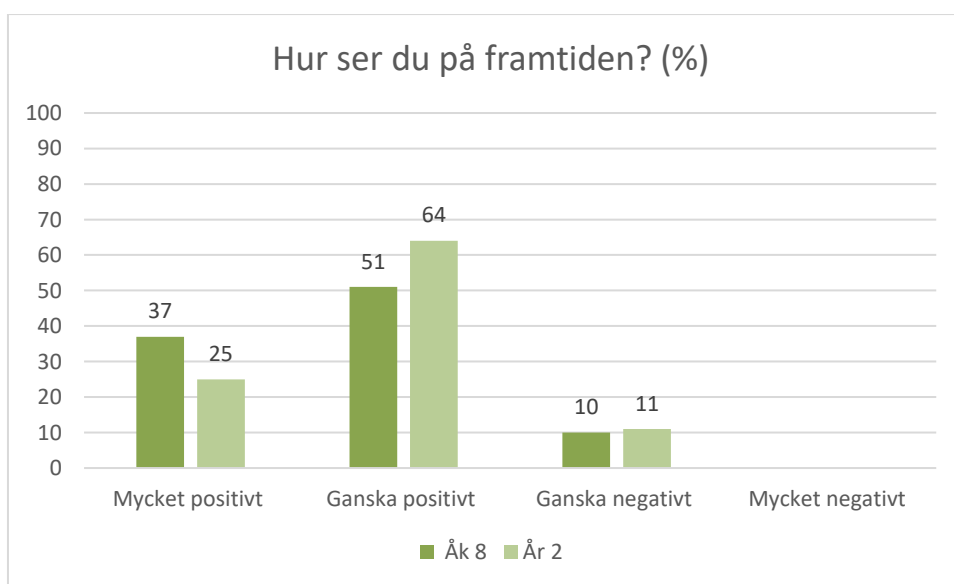

Anledningen till att eleverna tror att de kommer flytta är fortsatta studier eller arbete. En del av eleverna vill ha närmare till större ort.

Det bästa med att bo i kommunen tycker eleverna handlar om att kompisar/partner finns i kommunen, därefter är det familjen som anledningen till det bästa med att bo i Bengtsfors.

Framtidsvision

Precis som lupp- undersökningen år 2017, visades liknade siffror år 2020 när det gällde hur eleverna såg på sin framtid. De flesta av eleverna ser mycket positivt och ganska positivt på sin framtid. Det gäller även riket i sin helhet, att eleverna ser mycket positivt eller ganska positivt på sin framtid.

På grund av att Bengtsfors är en liten kommun har den etiska aspekten tagits i beaktande, därför är rapporten könsneutral samt att andra minoritetsgrupper inte har lyfts i statistiken.

Tack!

Tack elever och personal som
engagerat sig för att kunna genomföra Luppen.